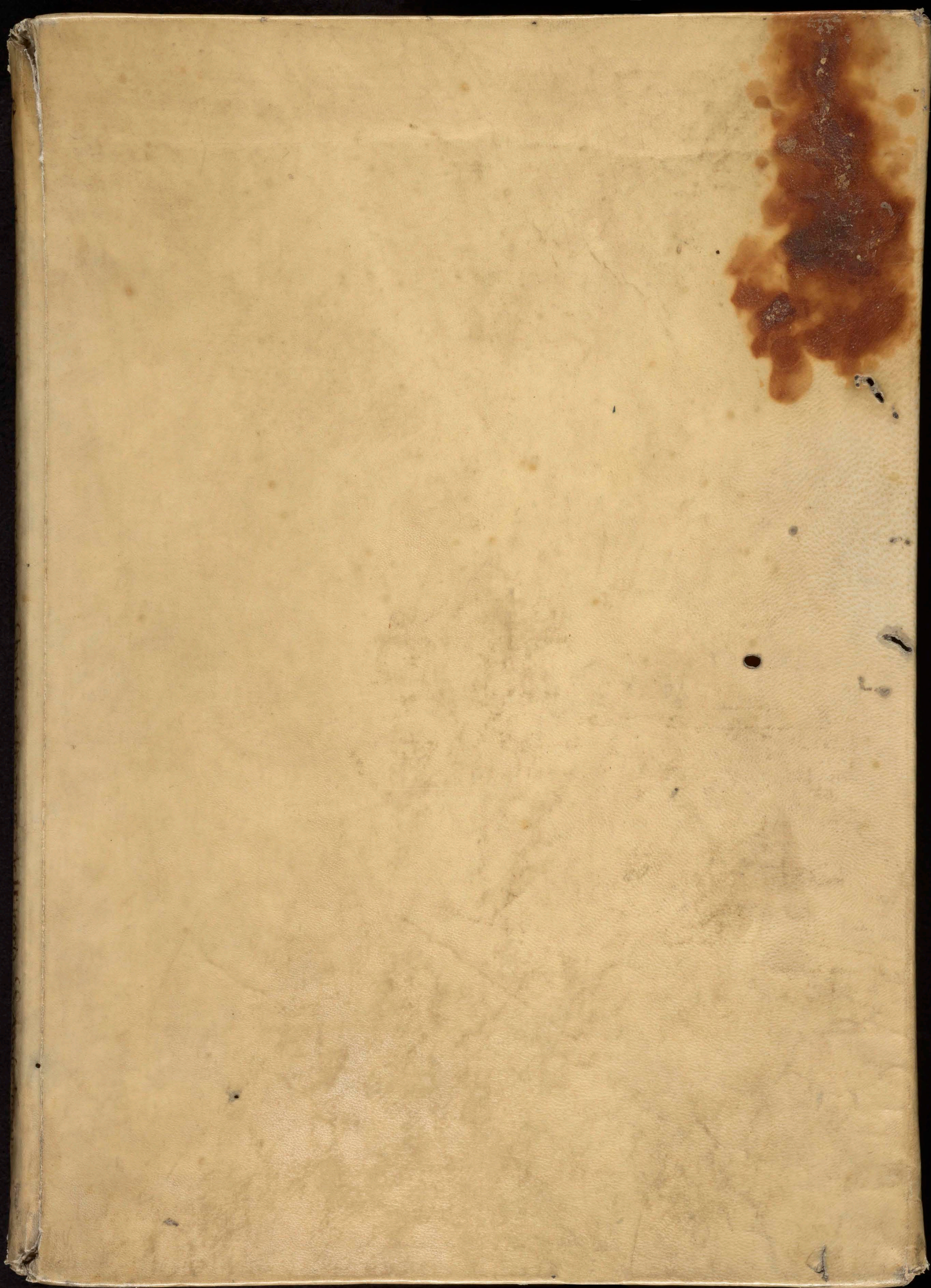

MS 853

THE
UNIVERSITY
OF CHICAGO
LIBRARY

I. Gregori Nazianzeni Sermo in Resu-
rectione Christi Greg. Florentias
Item In istoriam S. Apostolorum
Fragmenta

53

Τοῦ ἐν αἰίοις πρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκοπῶ ναζιανζοῦ τοῦ
θεολογίου εἰς τὴν ἀκτὴν τοῦ χϞ ἀνάσχον· Ἐξήγησις τοῦ ἐν
αἰίοις πρὸς ἡμῶν βικηλία δερῶν·

Ἀκτῶν χειροτονητῶν ἱερέων ὁ θεὸς Γρηγόριος· ὡς τελειπὸν Γηρά-
σαντος τοῦ πρὸς ἀντιλαμπράνευται τοῦ κτ' ναζιανζὸν ποιμνίου, καὶ
ἀναπληρῶν τὸ πρεσβυτικὸν ὑπερέμει· δυσχερῶς, ἐφυγεν εἰς τὸ πόντον,
καὶ κεῖ σε ἡσυχάζει· καὶ μετὰ καιρὸν, ἐπαυήκεν ἀπὸ πόντου, ἐν
ἡμέρᾳ τοῦ πάσχ· καὶ παρὰ κλητῶν, ἐστὶ μέσον τῆς ἐκκλησίας, καὶ
τὸν παρὸν λόγον ἀπεσπμάτισεν, ὑπερὸν δὲ τὸν μέγαν ἀπολο-
γητικὸν σωστάξει κατὰ σχολῶν· ἐστὶ δὲ οὗτος ὁ λόγος πανηγυρικός.
Δι' ὅλην ἔχων ὑπόθεσιν· αὐτὴν τὴν ἐορτὴν καὶ βραδυτῆτά τῆς προ-
σκύτης κτ' ναζιανζὸν ἐκκλησίας· πανηγυρίζει τὴν γὰρ ὑμνῶν τὴν
ἐορτήν, καὶ ὑπεραπολογεῖται τῆς βραδυτῆτος· εἰ καὶ τὸ τῆς ἀπολο-
γῆς ἐν ὀλίγῳ μέρει τοῦ ὅλου λόγου συμπεράτω· τὸ γὰρ πάσχα
οὐκ ἐστὶν ὄνομα τοῦ σωτηρίου πάσχα· ὡς τινες ἐνόμισαν· ἀλλ' ἡ
λέξις αὕτη, δηλοῖ τὴν διάβασιν, καθὼς ἐν τῷ δευτέρῳ τοῦ πά-
σχου, ὁ μέγας οὗτος θεολόγος πᾶν ἐρμηνεύει.

πρῶτος λόγος εἰς τὸ πάσχ· καὶ εἰς τὴν βραδυτῆτά·
ἀνασάσεως ἡμέρα καὶ ἡ ἀρχὴ δεξιά· καὶ λαμπρωσῶν.
τῇ πανηγύρε· καὶ τὰ ἐξῆς· Ἐρμηνεύει·

Ἐπαθήφουσιν ἀνασάσεως ἐστὶν ἡμέρα καθ' ἣν πρὸς ὑμᾶς ἐπεδή-
μησά, αὐτὴν ταύτην τὴν ἡμέραν ὡς ἀγαθὸν δέχομαι συμβολὴν· ὅτι
ἀνασῆσομαι καὶ ἀπὸ τῆς δεξιάς καὶ ἀδενεῖ· καὶ ἐστὶ μὲν ἡ ἀρχὴ
τῶν λόγων μου καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ διδάσκειν καὶ τοῦ προῖσθαι δεξιά·
τούτέστιν ἀγαθὴ καὶ ἐπιτηδεύει· ἄρα οὖν ἐπὶ τῇ λαμπρᾷ ταύτῃ ἐορ-
τῇ καὶ πανηγύρε· θνευματικῶς λαμπρωσῶν· τῇ περιωλῇ τῶν
ἀρετῶν φαιδρωσόμενοι· καὶ ἀλλήλους περιπύξωμεθα· τὸ ἀγαθη-
τικὸν καὶ φιλόδελφον καὶ συνδελτικὸν πρὸς ὁμόνοιαν, ἐν τούτῳ

δακνύτες. τὸ γὰρ περιπλάσθαι, τὸ, οἶονεῖ περιφύεσθαι καὶ περι-
πλέκε^{σθαι} αὐήλοισι δηλοῖ:—

Εἵπωμεν ἀδελφοὶ ὡς τοῖς μισοῦσιν ἡμᾶς. καὶ τὰ ἐξῆς:

Τούτο ἐκ τῆς προφητείας ἡσαΐου ἔλκειν ὁ θεόλογος λέγωντες. εἶπατε
τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς καὶ υδελυδομένοις, ἀδελφοὶ ἡμῶν ἐσε. ὅτι
καὶ αὐτοῖς τοῖς μισοῦσιν ἡμᾶς εἵπωμεν. τὸ, ὡς ἀδελφοὶ τότε κα-
λεσωμεν αὐτοὺς τῇ προσηγορίᾳ τῶν ἀδελφῶν. τούτο γὰρ ἀπόδει-
ξις, ἀρχῆς περὶ αὐτοὺς διαθήσεως. δεῖ γὰρ καὶ τοῖς ἐχθροῖς λέγειν τὸ,
ὡς ἀδελφοὶ. καὶ μὴ μόνον τοῖς δι' ἀγάπην τὴν πεποιθκόσιν ἢ πεποι-
θόσιν. ὥστε οἱ ἐν νᾶξιανθῶ καὶ ἐποίησάν τι δι' ἀγάπην καὶ ἔπαθον.
ἐποίησαν μὲν γὰρ τὴν πρὸς τὸν θεὸν τούτον πρᾶ, πρᾶκλῆσιν. μάλ-
λον δὲ βίαν, ἵνα τὴν ἱερωσίην καταδέξῃται, καὶ ποιμαίῃ αὐτοὺς.
ἔπαθον δὲ τὸ μὴ εἰσακουάσθαι παρ' αὐτοῦ. καὶ αὖ πάλιν, αὐτὸς
ἔπαθε τὴν βί, καὶ ἐποίησε τὴν ἀπάθειαν. συγχωρήσωμεν δὲ διὰ
τὴν ἀνάστασιν, πάντα τὰ αἰτιάμε^{θα}, ἃ ἔχομεν ἀλλήλους αἰτιάσθαι.
δοῦμεν συγχωρήσιν ἀλλήλους. ὑμῖν μὲν ἐπεὶ ὁ παρ' ὑμῶν τυραν-
νηρεῖς τὴν καλὴν Τεκνί^ν. τούτο γὰρ νῦν προσέστημι, ὅτι καλὴ
ἐστὶ αὕτη ἡ τυραννίς. ἐπεὶ πρότερον οὐκ ἐδόκει μοι καλὴ, ἀλλὰ βί-
αία. ἀλλὰ ἀνομιφους. καλὴν δὲ νῦν αὐτῷ λέγω, ὡς ἀπὸ διαθή-
σεως ἀρχῆς γεγεννημένῳ. ὑμεῖς δὲ πάλιν δοτε συγχωρήσιν ἐμοὶ
εἰ πημέμφοι αὖτε βεαδύτη^ς. καὶ ὅτι, οὐκ αὐτίκα ἐπέδξαμον
καλλούμενος. καὶ τοιγε εἰ καὶ μὴ παρ' ὑμῖν, ἀλλὰ παρ' αὐτῷ θεῷ
κρείττων ἐστὶν ἡ λελομομένη αὕτη βεαδύτης, παρ' τὴν ἑτέρ-
απερίσκεπον ταχυτῆ^α.

Ἀγαθὸν γὰρ καὶ ὑποχωρεῖν ὅτι μικρὸν ὡς μωσῆς. καὶ τὰ ἐξῆς:

Αἰσκακνάζει ἐν ταῦτα, ὅτι ἀμφοτέρω ἐπαινετῶς ἐποίησε. καὶ πρό-
τερον τὴν ἀναχώρησιν διὰ τὸ φρονεῖν τὸ μέγεθος τῆς ἱερο-
σύνης. καὶ δεύτερον τὴν ἐπάνοδον, διὰ τὸ μὴ περιδεσθῆναι τῷ

2
Τῆς ἀπαθεί ἐκλήματι . καὶ τὰ παρὰ δαίμονι τῆς τεδείλ' κ' ἔλθῃ
προθυμί' ἀπὸ τῆς ἰσορί' λαμβάνει τῆς παλίας . ἀγὰρ γὰρ φησι
καὶ τὸ ὑποχωρεῖν πρὸς ὀλίγον, καὶ τὴν ἀρροσσίαν παραιτήσασθαι,
καὶ αὐτὸς ὁ θεὸς κελεύει . καὶ αὖτις τὸ ἀρροσθῆναι . καὶ τὰντα, οὐκ
αὐτὸς ἀναπλάττω . ἀλλ' εὗρίσκει καὶ τὸν μωϊσέα . καὶ τὸν ἱερεμίαν
ἀποσπασθέντα παρὰ τοῦ θ' ἡ παραιτούμενος . ὁ μὲν γὰρ μωϊ-
σῆς κελευόμενος παρὰ τοῦ θ' . πρὸς φάραγ' ἀπελθεῖν βασιλεῖα
αἰγύπτου ἡ εἰπεῖν αὐτῷ ἵνα ἀπολύσῃ τὸν λαὸν αὐτοῦ, τοῦτέστι τοὺς
ἰουδαίους, παρητήτο προφασίζόμενος, ὅτι βραδυλῶς ἐστὶ
ἡ ἰσχυρόφωνος . καὶ εἶπε δέομαι κε προχείρισαι ἄλλον δυνάμενον
ὃν ἀποσείεις . ὁ δὲ ἱερεμίας προφητεύειν εἰς τὰ ἔθνη πεμπόμενος, καὶ
αὐτὸς ἀνεβράβετο λέγων . ὁ ὢν δέσποτα κύριε, ἰδοὺ οὐκ ἐπίσχυμαι λα-
λεῖν ὅτι νεώτερος ἐγὼ εἰμι . οὗτοι μὲν οὖν κελεύοντι τῷ θ' . ὑπε-
χώρισαν . ὁ μὲν, τὸ βραδυλῶς δέδοικας . ὁ δὲ τῶ νεότητι . ὁ
δὲ ἀκρόν ἡ ἡσυχία, καλοῦσι τῷ θ' . στοίμως ἀρροσθῆναι . ὁ
μὲν γὰρ ἀκρόν ἀκούσας παρὰ κ', προεβήκει εἰς σιων ἡσυχίαν μωϊσέ
εἰς τὴν ἔρημον, ἐνθὺς ἐβάδιζε καὶ σιωνήθησαν αὐτῷ, μηδὲν ἂν δια-
κεχεῖς . καὶ σιωνεπορεύθη εἰς αἰγύπτον, ὥς τε κατὰ τὸν θεῖον χροῖον .
τὸν μὲν μωϊσέα, ἰσχυρὴ καὶ λεπτὴ τῇ φωνῇ λαλεῖν πρὸς τὸν ἀκρόν .
τὸν δὲ ἀκρόν τὰ τοῦ μωϊσέως ἐν τῇ μάλοφῶνως πορευθεὶς πρὸς
τὸν φάραγ' ἡ πρὸς τὸν λαόν . ἡσυχίας δὲ καὶ αὐτὸς ἀκηκοὺς παρὰ
τοῦ ὀφθέντος αὐτῷ ἐπὶ θρόνου ὑψηλοῦ καὶ ἐπὶ ἡμετέρου . τίνα ἀπο-
σείλω καὶ τίς πορεύσεται πρὸς τὸν λαόν τοῦτον δηλαδὴ τῶν ἰουδαίων ἔπεν .
ἰδοὺ ἐγὼ ἀποσείλω με . διὰ τί δὲ δὴ ποτε . μωσῆς μὲν παρητήτο . ἡσυχίας
δὲ προσέτερεχεν . ὅτι μωσῆς μὲν ἡδὲ τῶ ὑπόθεσι ἡς ἐνεκεν ἀπεσεί-
λετο . διὰ τοῦτο ὥκνει . πρὸς τε τὸ ἀνένδοτον τῆς καρδίας φάραγ' ἀποβλέπ .
καὶ πρὸς δυναστεῖς πάλιν καὶ δυσάχων τῷ λαῷ . πᾶσαν γὰρ εἶχε
τῆς ἐγνωμοσύνης τῶν ἰουδαίων . ὅτι καὶ ἐν ἐρετῇ αὐτὸν ἐφυγάδεν .

σαν. ἡσυχίαν δὲ μετὰ τὸ ἀφελθῆναι τὰς ἀμαρτίαν αὐτοῦ. ἀκούσας τὴν
ἐπιστολὴν πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον. καὶ νοήσιν ὅτι ἐπὶ τούτῳ ζητῶ-
ται ὁ ἀποσπληνισμὸς ἵνα τὰ παραπτώματα καὶ κείνοι ἐκφυγῇ-
σιν πρὸς ὃν ἀποστέλλεται. ὑπὸ περὶ χαρῆς αὐτὸν ὑποβάλλει, ἵνα
καὶ κείνοι ἀφθῶσιν αἱ ἀμαρτίαι. ἰδοὺ φησὶν ἐγὼ ἀποσπληνισμὸς. ὥς τε
ἄλογος καὶ κείνου ἠπαρηγόρησις, καὶ τούτου ἡ προθυμία. ἵνα δὲ μὴ τις
εἴπῃ τῷ θεολόγῳ, πῶς ἐναντία ὄντα ἀλλήλοις, τὸ προσδραμεῖν
τῷ θεῷ καλοῦσι καὶ τὸ ὑποχωρεῖν αὐτῷ. σὺ λέγεις ἀμφοτέρω ἐῖναι
ἀγαθὰ; αὐτὸς ἐκδοχῶν ἐπάγει τὴν λύσιν. εἰ γὰρ ἐνθεωρῶς φησὶ
καὶ ὑποχωρεῖς καὶ ἡ προθυμία γίνηται, οὐδέτερον τούτων φῶλον
κερδύσεται. ὥς δὲ καὶ παραλήσεται τις εὐσεμῶς. τὸ μὲν διὰ
τὴν οἰκίαν ἀδελφείαν. ὅταν τις εἰς τὰν αὐτὴν ἀποβλέπῃ, τὸ μέγε-
θος τῆς διακονῆς εὐλαβῆται. τὸ δὲ διὰ τὴν τοῦ καλοῦτος δυνά-
μιν. ὅταν τις πιστεύσας ὅτι παντὶ δυνατὰ τῷ θεῷ, ἀκολουθῇ αὐτῷ
ἐπιτάττοντι. ὅρα τοίμω, πῶς θέλων ὁ θεολόγος πᾶσι συνηῶσι. ὅτι
οὔτε ἡ ἐναντία τῶν υποχωρησάντων μεμπτή, οὔτε ἡ προθυμία τῶν
ὀρμησάντων, πρὸς ἀμφοτέρω ἀπείδεται πρόσωπον. Τούτῳ πρὸς
τὸ καλοῦσι καὶ πρὸς τὸ καλούμενον. ἵνα δείξῃ τοῦ μὲν καλοῦ-
τος, ἄξιον ἢ καλούμενον ὑποτάσσειν. τοῦ δὲ καλούμενου
τὸ, τὸν καλοῦντα καὶ εὐλαβεῖσθαι καὶ ἀναδύεσθαι. ὥς τε καὶ
τούτον τὸν λόγον, καὶ τὸ ὑποχωρεῖν καὶ τὸ προσδραμεῖν ἐναν-
τία ὄντα ἀμφοτέρω, εὐαγγελιστὰς εἶναι ἐκ τῆς αἰτίας:—
μυστήριον ἐχρυσέμε. μυστήριον τὸ μικρὸν. κατὰ ἐξῆς:—
μυστήριον ἢ ἐορτὴ εἶωθε πολλάκις ὀνομάζειν. διότι ἐπὶ μυσ-
τηρίοις τὰς γενόμεναις καὶ θαύμασι τὰς ἐορτάς ἄγομεν.
καὶ νῦν οὖν διὰ τὸ μυστικὸν τῆς ἐορτῆς καὶ ἀπόρρητον τοῖς
πολλοῖς, μυστήριον αὐτὴν καλεῖ καὶ λέγει. ὅτι ἐν ἐορτῇ ἐγε-
νόμην ἱερῶς, τῇ τῆς χυρηνήσεως. ὅπως καὶ ἐν ἐορτῇ ὑπε-

χώρῃ τῇ τῶν φωτῶν Τάχα. ἡ δὲ ἐορτὴ ἐπανηλθον τῇ τοῦ
 πάσχα. τῆς μὲν οὖν υποχωρήσεως καὶ τῆς ἐπανόδου, τὴν αἰτίαν
 εἴρηκεν. αὐτὸς γὰρ ὡς κύριος καὶ τοῦ φυγεῖν καὶ τοῦ ἐπανελθεῖν
 ἡ δὲ περὶ αὐτῶν, τῆς δὲ χρήσεως οὐκ ἔτι. ὅτι οἱ γὰρ αὐτὶ
 ἔχουσιν. ἐχούσιν γὰρ πάλαι μὲν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ ἀρχιερεῖς τῷ
 νομικῷ χρίσμι. ὑπερον δὲ τῷ πνικῷ, ὅπερ ἐστὶ χειροθεσία.
 ἡ τοῦ αἵτου πῦρ ἐπὶ κλήσε. ἀλλὰ τίς ἡ αἰτία τῆς υποχωρήσεως;
 ἵνα φησὶν ἐμ' αὐτὸν ἐπισκέψομαι καὶ ἴδω, εἰ ἀρχὴ τῆς ἱερου-
 νης ἐμὶ ἄξιός. τίς δὲ ὁ λόγος τῆς καὶ τοῦ πάσχα ἐπανόδου;
 ἵνα αὐτῷ φησὶ τὴν ἡμέραν καλῶ σωεργὸν ἔχω ἡ σύμμαχον.
 λύουσάν μοι ἡ τὴν ἀδελφείαν καὶ τὴν ἀδωαμίαν τὴν πρὸς τὴν
 μεγάλην ταύτῃ ἀξίαν, καὶ τὸ τοῦ παρχματὶ μέγεθος. ἐδελ-
 ῶν γὰρ ὡς ἀδελφῆς ἀναδέξασθαι λαοῦ προσδοκῶν. λέγει δὲ
 καὶ ταῦτα μετρίαν ὁ μέγας. διὰ τοῦτο γὰρ φησὶν ἐπανηλ-
 θον καὶ τὴν ἡμέραν τῆς ἀναστά. τοῦ χρί, ἵνα ὁ σημεῖ ἀναστῇ
 ἐκ νεκρῶν, καὶ μετὰ νεάξιν καὶ ἀκμάξιν θνικῶς, καὶ ἐν τοῖς
 πνικῶς παρὰ σκεῦάσιν, ἢ καινοποιήσῃ τῷ πνι. τούτῃ ἐστὶ μεταβα-
 λῇ ἀπὸ δαυὶ καὶ ἀδελφῶν, εἰς παρὰ λαὸν καὶ ἰσχυρὸν. ὥς τε
 παρὰ ὡς καὶ εὐτόνος ἀφῆγαται τὴν ποίμνῃ. μεταβαλῇ δὲ
 τῷ παρὰ πνι. ἡ τὴν καινὴν ἐνδύσας ἄνθρωπον τὴν ἱερουσύνην φησὶ. ἡ
 γὰρ χρίσις καὶ ἀμαρτίαν, καὶ τὴν τῶν πρῶν ἐδόξε. ἡ
 νέον ἄνθρωπον ποιεῖ τὸν χρίμενον. διὰ τῇ καινῇ κτίσει τοῖς διὰ
 τοῦ βαπτισματὶ ἀναγενομένοις. οἵτινες οὐκ ἐξ αἱμάτων, ἀλλ' ἐκ
 τοῦ γεννῶνται, πλάσιν ἀγαθὸν καὶ διδάσκαλον. πλάσιν μὲν ὡς
 διὰ τοῦ βαπτισματος τρόπον τινὰ πλάττονται. διδάσκαλον δὲ,
 ὡς τὴν πίστιν αὐτοῖς ἐξηγούμενον. ἡ πλάσιν μὲν, τῶν ἡγίων.
 διδάσκαλον δὲ, τῶν δογμάτων. χρί ἡ συνεκρούμενον διὰ τὴν πρὸς
 τὰ πάσχα νεκρώσεως. ἡ σωανισκόμενον τῇ ἀναζωοῦται τῶν ἀρε-

Τῶν. ὁ γὰρ νεκρὸς τῇ ἀμαρτί^ᾳ γενόμενος, ζῇ πάντως τῇ ἀντικατέ-
νῃ ἀρετῇ. ἐκ τοῦ ἀποστόλου δὲ ἴαε χρήσεις τὰς ἐλαμειν ὁ
θεολόγος. λέγει γὰρ πρὸς ἐφεσίους γράφων ὁ μακάριος πᾶνλος. ὅτι
διδάσκειτε ἀποχεαδι τὸν παλαιὸν ἄνῳν, τὸ φθειρόμενον καὶ τὰς
ἐπιρρυμ^ῃ τῆς ἀπάτης. ἀνανεοῦσα δὲ τῷ πνι τοῦ νοὸς ὑμῶν. καὶ
ἐνδυνασαι τὸ καὶνὸν ἄνῳν τὸ καὶ θεὸν κτιθέντ. ὁ δὲ λέγει, τοι-
ούτον ἐστὶ. μάθετε ὡς ἐφεσίους. ὡς περ ἱμάτιον ἀποδυνα^σ τὸ
παλαιὸν ἄνῳν. τοῦτέστι, τὸ ἐφάρμακτον ζωῷ. ἀνανεοῦσα δὲ τῷ
πνικὴν ἀνανέωσιν, διὰ τοῦ ἐν τῷ νοί ὑμῶν κατοικοῦντος πνις.
ὅπερ μεταμαλὼν, εἶπεν ὁ θεολόγος καὶ καὶνὸν ποιήσει τῷ πνι.
καὶ αὐτῆς, διδάσκειτε. ἐνδυνασαι ὡς λαμπρὰν ἐαδῆτ^ῃ τὴν ἀρε-
τὴν. ταυτὴν γὰρ ὀνομάζει καὶνὸν ἄνῳν, κτιζόμενον καὶ θεὸν.
τουτέστιν ὡς ἀρέσκει τῷ :- Χρὲν ὁ ἀμνὸς εὐφράζεται,
καὶ ἐχρίονθ^{αι} αἱ φιλίαι. καὶ τὰ ἐξῆς.

Περὶ τῶν κατ' ἐαυτὸν ἀπολογισάμενος ὁ θεολόγος, χωρεῖ νῦν καὶ ἐπὶ
τὰ καὶ τὴν ἐορτήν. ἃ καὶ ἀλλογορεῖ καὶ φησὶν. ὅτι χρὲν ὁ
λογικὸς ἀμνὸς ὁ χρὲν, διὰ τοῦ θεοῦ ἄρτον εὐφραγιάσῃ, καὶ ἐχρί-
αδῆσαν ἡμῶν αἱ φιλίαι. ἡ πρᾶξις καὶ ἡ θεωρία, καὶ αἱ πρῶται τοῦ
νοῦ κινήσεις καὶ ἀιδήσεις, καὶ ἐχρίαδῆσαν διὰ τοῦ θεοῦ αἱματ.
καὶ ἡ μὲν αἰγύπτος ἡ δακύνσα ἡμᾶς ἀμαρτίαι, ἐχρίνησεν,
ἀπολλύμενα τὰ ἐαυτῆς πρωτότοκα. τουτέστι καὶ ἀντὰς τὰς πρῶ-
τας ὑποθέσεις καὶ ἀφορμαί. τοῦ γὰρ παλαιοῦ νόμου τὰ τέλη
τῶν ἀμαρτημῶν κολάζοντες, ἡμεῖς καὶ τὰς ἀρχὰς τούτων ὡς
αἰτί τῶν πράξεων, ἐρίζον ἀναπαύαν ἐκελευσθῆμεν. ἢ καὶ
τὰ τὰ πρωτότοκα. τὰ τε λεώτερα σκληρυνθέντ ἄπερ
ἀπαλλοῦντο χρὲν τέντ ὑπὲρ ἡμῶν. ἡμᾶς δὲ παρήλθεν ὁ ὀλο-
χρὲν διάβολος. ὅς ἀναρεῖν μὲν ἐπείγεται ὡς πᾶς τινὰ πρωτο-
τοκα, τοῖς πρῶτοις ἀγαθῶν τόκους τῆς ψυχῆς ἡμῶν. καὶ

4
ἡ σφραγὶς ἡ διὰ τῆς χρίσεως τοῦ τιμίου αἵματός, φοβερὰ ἐστὶ τῷ
ολοθρεύοντι δαίμονι διὰ τὴν δυνάμιν αὐτῆς. ἀνδρισμός δέ, διὰ τὸ
ἀξίωμα. βασιλικὴ γὰρ, ἡ τῷ ἱερῷ αἵματι οὐ μόνον ἐχρίσθημεν
καὶ ἐσφραγίσθημεν, ἀλλὰ ἡ ὥσπερ τὰς αὐτὸ κυκλόχον περιπαλ-
λούμεθα. Διήκει γὰρ αὐτοῦ πρὸς πάντων τὴν οὐσίαν ἡ δύναμις.
ὥστε σωμαφόρον περιτεχίζειν τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν. κατ'
δὲ πάντα ἡ τοῦ αἵματος ἰσορροπία ἐν τῷ δευτέρῳ μωσαϊκῷ βι-
βλίῳ, ὅπερ ἐξόδος ἐπιγεγραπτή. περὶ ἧς ἰσορροπίας πλεονέτερον ἐν
τῷ δευτέρῳ λόγῳ τὸ πάσχα ὁ θεὸς διέταξε:—

Σήμερον καθὼς ἐφύγομεν αἴγυπτον, ἡ φάραξ. ἡ τὰ ἐξῆς:—
ἡχομένη φωνὴν ἐκείνην ἐγένοντο ἅπαντες εἰρήκαμεν. σήμερον δὲ καὶ
τὴν κυριακὴν ἡμέραν καθ' ἣν ὁ Χρῆς ἀνεβίω, ἡ ἀνεκαίνιστος ἡμῶν
τὴν ἀποφθορὰς εἰς ἀφθαρσίαν διάβασιν. ἡ τὸ ἀπὸ τῶν ἐπηρεάζο-
μένων πρὸς τὰ ἀνεπηρέαστα, καθαρῶς ἐφύγομεν αἴγυπτον. οὐ μόνον
τοὺς κινδύων τῆς ἁμαρτίας ἐκκλινάντες, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν πρὸς τὴν
ἁμαρτίαν διάβασιν ἀπὸ καρδίας καὶ καθαρῶς μισώσαντες. οὕτω δὲ
διακεκρίμεν ἡμῶν, πικρὸς φανένται δεσποτῆς ὁ νοητὸς φάραξ διά-
βολος. βαρεῖς δὲ ἐπιστάται, οἱ σωματικοὶ τὸ αὐτὸ δαίμον. καὶ ἡ
ἁμαρτία πηλὸς καὶ πλινθεῖα. πηλὸς μὲν λέγομεν, ὅταν πρὸς τὰς
ἡδονὰς χαῖνοι ᾖμεν. πλινθεῖα δέ, ὅταν πρὸς τὴν οὐσελεύμεθα. τοι-
νικαῦδα δὲ καὶ ἐορτασμός ἡμῶν ἐστὶ ἡ ἐκ τῆς ἁμαρτίας πρὸς τὴν
δικαιοσύνην διάβασιν. ἡ ἄσσομεν τὰ ἐξόδια καὶ διαβατήρια.
οὐκέτι κωλύμενοι ἐορτάζειν. ὥς περ οὐδὲ ἰσραηλῆται μὲν
τὴν τῆς ἐρωδίας διάβασιν. οὐδὲ χρώμενοι τῇ σεσηπείᾳ καὶ
ὀξυδαίᾳ τῆς ἁμαρτίας. ἀλλ' ὥς ἐν ἐπτα ἡμέραις τῷ ἐπταδικῷ
τῷ τῷ βίῳ τὴν ἀξίαν καὶ καθαρὰν ἐορτήν καὶ θεολογίαν μνη-
σύντες. εὐλογοῦμεν γὰρ ἐστὶ, βίου καθαρότης. ἀλλήθεια δὲ, δο-
μὴ ὁρθότης. σκεφαλαιὸς δὲ οὖν διὰ τῆς εὐλογομένης καὶ

ἀληθείας, τῷ περικλυτῷ καὶ θεολογικῷ φιλοσοφίαν ἐσημίανεν.
ὥστερ δὲ οἱ ἰσραηλίται ἐκ τῆς αἰγύπτου ἐξίοντες, οὐδὲν ἐπερέ-
ρον τῷ αἰγύπτῳ κεῖμα καὶ φέραμα, εἰ μὴ μόνον ἄλευρα. οὕτως
καὶ ἡμεῖς ἐκ τῆς ἁμαρτίᾳ ἀναχωροῦν, μὴ φυλάττει τί τῆς
πρότερον κακῆς λείψανον. ἀλλὰ τῷ ἀρετῇ ἀξίον ἔχειν. μὴ
φουρθεῖσαν μὴ δὲ ἀνακραθεῖς διὰ τινὶ ἰσχυρῇ τῇ παλαιᾷ ἔπικρα
ἔξει ἢ ἐσθουμένη. ὅτε ὡς ἐν αἰγύπτῳ τῇ ἁμαρτίᾳ διάγοιεν. τί
δὲ τὸ αἰγυπτιακὸν φέραμα; αὐτὸς ὁ θεὸς ἐρμηνεύει. ὅτι τὸ ἄγε-
ον δόγμα, ἢ τὸ σκοτεινὸν καὶ ῥυπαρὸν ὄρυον.

χρεὶ σωεσκαυρούμεν χῶ, σήμερον ~~ἐκ~~ ἀνδοξάζομαι:—

Τὸ χρεὶ, δύνανται καὶ ὅλον τὸν καιρὸν τῆς τε δαδρακοῦς ἀνίτ-
τεσθαι. χρεὶ οὖν φησι σωεσκαυρούμεν χῶ τῶν ἡτῶν ὑφουμένος,
καὶ τῆς κατ' ἐνεργείαν ἁμαρτίᾳ ἀπεχόμενος, ἢ σωεσκαυρούμεν
καὶ σωεσκαυρούμεν. καὶ πρὸς αὐτὰ τὰ πάθη καὶ τὴν ἁμαρτίαν
κτ' νοῶν, μένων νεκρὸς καὶ ἀκίνητος. σήμερον ἐνεργεῖται τὸ δό-
ξαζεσθαι. τὸ ζωοποιεῖσθαι, τὸ ἐξανίστασθαι. κατὰ ἀντίθεσιν δὲ
σημαίνει τὸν λόγον ὁ θεολογός. ἀντίκειται γὰρ τῇ μὲν ἀδοξίᾳ,
τοῦ σῶν ἢ δόξα. τῇ δὲ νεκρώσει, ἢ ζῶν. τῇ δὲ ταφῇ, ἢ ἀνα-
στασις. καὶ ὅρα ἀκολουθίαν. πρῶτον γὰρ σῶσις, ὅπερ ἐστὶ κώλυσις
τῆς κατ' ἐνεργείαν ἁμαρτίᾳ. δεύτερον νέκρωσις. ἢ οὖν σωλὴ τῆς κτ'
νοῶν φάνης ἁμαρτίᾳ κινήσει. τρίτον, ταφή. τοῦτέστι ἀναίρεσις. καὶ
αὐτῆς τῆς πρὸς τὰ πάθη ἐνεργείας. τῷταρ', ἀνάστασις. ὅταν γὰρ
ἀποχωρήσῃ τοῦ κατ' ἐνεργείαν ἁμαρτάνειν. εἴ τι ὅτις ἀπο-
κόψωμεν εἰς τὸ μὴ δὲ κτ' νοῶν πολεμεῖσθαι. ἀλλὰ πᾶσαν κίνησιν
ἁμαρτικῶς οἶονεὶ τάψωμεν. τότε ὁ λόγος μόνος ἐν ἡμῖν ὥστερ
ἐκ νεκρῶν ἐγηγερμένον ἀναφαίνεται:—

ἀλλὰ καρποφορήσωμεν τῷ ὑπὲρ ἡμῶν παθῶν καὶ ἀναστάν. ἢ τὰ ἐξ ἡμῶν:—
μετέσθην ἐπὶ τῆς συμμοῦλης εἶδος χωρὶς ὁ μέλλει πῆρ. καὶ περ-

μιον τούτου. τὸ οὖν γενώμεθα ὡς χε, οὕτως φησὶς. Γενώμεθα
 καθαροὶ καὶ ἀπαθές, ἐπεὶ καὶ χε ταπεινώσει ἑαυτὸν. καὶ συ-
 καταμῆκε ἡμῖν, μεμνήσκων ὅτι ἦν καθαρὸς καὶ ἀπαθής. ἡμαρτί-
 γὰρ οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ εὗρεται δόλος ἐν τῷ στήτι αὐτοῦ. ὁ μὲν
 χε ὦν, ἄνθρωπος γέγονε. δεῖ οὖν καὶ ἡμεῖς θεοὺς γενέσθαι. ἀλλ' ἐκά-
 νος μὲν δι' ἡμεῖς, ἄνθρωπος. ἡμεῖς δὲ ὑπὲρ ἑαυτῶν, θεοί. ἢ ἐκείνος μὲν,
 ἐπὶ τῆς ἀκροτάτ' δόξης, τῷ ἀκροτάτῳ ἀναλαβόμενος ἀτιμί-
 ἡμεῖς δὲ ἀντὶ τῆς ἀκροτάτ' ἀτιμίας, τὴν ἀκροτάτην τιμὴν. καὶ κἀ-
 νος μὲν φέρεται υἱόθεν ἄνθρωπος. ἡμεῖς δὲ, θεοὶ θεοί. γέγονε γὰρ ὁ
 ἐσθλὸς κατ' οἰκονομίαν, ἵν' ἡμεῖς υἱωμεθα ὁ ἐστίν. ἀντιμισθρο-
 μένης ὡς οἶδεν αὐτὸς τῇ αὐτοῦ κενώσει τῆς τῶν χαρίτι σωζομένη
 θεώσεως. ὅλων θεοδῶν, καὶ ὅλων χυ χωρητικῶν, καὶ μόνου
 γενησομένη. τοῦτο γὰρ ἡ τελείωσις πρὸς ᾧ πωρόδουσιν οἱ ταῦτ'
 ἀλλήτως ἔσθ' τῷ ἐπαγγελίαν πιστεύσαντες. προσέλαβε τὸ
 χεῖρ, ἵνα δῶ τὸ ἀέλτιον. ἕως τοῦ, ἦλθεν ἵν' ἐλκυσθῇ πρὸς ἑα-
 τὸν κάτω καμένον ἐν τῷ τῆς ἡμαρτί πτωχῷ. σαφὴ τὰ φησὶ,
 καὶ οὐδεμίαν ἐρμηνείαν δέδωκεν. προσέλαβε γὰρ ὁ χε τὸ χεῖρον,
 τὴν ἀνομίαν, ἵνα δῶ τὸ βέλτιον, τῷ θεῷ. καὶ πλούσιος ὢν τῇ
 θεότητι, ἐπὶ τῷ τῇ σαρκί, ἵν' ἡμεῖς τῷ ἀπὸ τῆς δουλείας τοῦ δι-
 αβόλου καὶ τῶν παθῶν ἐλευθερίαν ἀπολάβωμεν, ὅτι δηλοῖ ὅτι
 εἶχον ἐξ ἀρχῆς τὴν ἐλευθερίαν, ἀπολέσαμεν δὲ ταύτην. δεῖ οὖν
 ἀπολαύειν ᾧ ἔχοντες ἀπεκάλωμεν. κατέβη πρὸς ἡμεῖς ὁ ὑψί-
 σος, ἵν' ἡμεῖς οἱ ταπεινοὶ ὑψωθῶμεν. ὑπερῶντες τῆς ὧν γεν-
 ρῶν σχέσεως, ἢ πτερωθέντες πρὸς τὰ οὐρῶν. ὡς ἐρᾶν ἐν τῇ ἐρη-
 μῳ εἰς γαστριμαργίαν, φιλοδοξίαν, φιλοχρημασίαν. καὶ νενί-
 κηκεν ἐν τῇ τρίτῃ ταύτης προσβολῇ ἢ παρὰ τὸν περὶ αὐτῆς ἡμῖν
 τὴν νίκην προσημασιάζομενος. ἀλλὰ καὶ ἠτιμάσθη ὁ τῆς δόξης
 κε, ἵνα δοξάσῃ τοὺς ἀτίμους ἡμεῖς. ἀπέθανεν, ἵνα τῷ θανάτῳ

αὐτοῦ σωθῶμεν. κατέρη, καὶ ἀνερη, ἵν' ἡμεῖς ἀκολουθήσωμεν αὐτῷ.
καὶ ἵνα καίτω κειμένοις ἐν τῷ τῆς ἁμαρτίας πᾶσι, πρὸς ἑαυτὸν
ἐλκίσῃ ὡς ἡ ὑπόχρεσις. Σπῆν γέλατο γὰρ λέγ. ὅταν ὑψώθῃ πᾶν-
τας ἐλκίσῃ πρὸς ἑαυτὸν :-

πάντ' δίδότω τίς. πᾶν καρποφορεῖτω. ἢ τὰ ἐξ ἡς.
ἀπηρεθίσατο τὰ δι' ἡμᾶς πάθη τοῦ χυ, καὶ τὰς δοθείσας ἡμῖν
ἐνεργεσί, ἵνα μὴ δείξῃ κτ' χάριν αὐτῷ καρποφοροῦντας, ἀλλὰ
κτ' χρεός. καὶ ἄνω μὲν ἐδόκει τέλος ἐκβάλλειν τὴν διὰ
τῶν ὑλῶν καρποφορίαν. ἐν οἷς ἔλεγε. χρυσὸν με ἴσως οἶεαδε
λέγειν, ἢ ἄργυρον. καρποφορήσωμεν ἡμᾶς αὐτοῦ. νῦν δὲ δαίκ-
νουσιν, ὅτι οὐ παντελῶς ἀποδοκιμασεῖ τὰ τοιαῦτα δῶρα.
ἀλλὰ προτιμᾷ τὸ μείζον. τούτεστι τὸ ἑαυτοῦ προσῶ. φησὶ γὰρ
πάντ' δίδότω τίς, καὶ χρυσόν, καὶ λίθον, ἢ υφάσμα. δίδότω
δὲ κτ' τῷ ὀφειλῶ. ἐπεὶ προλαβὼν ὁ χυ τὸν ὑπὲρ ἡμῶν
ἀνεδέξατο θάνατον. ἢ ἑαυτὸν τῷ πρὶ προσέφερε θυσίαν ὑπὲρ
ἡμῶν. αὐτῷ γὰρ πλημμελήκαμεν. καὶ αὐτὸν ἔδει τοῦ ὑπὲρ ἡμῶν
λύτρον δεξάσθαι. καὶ οὕτως ἡμᾶς λυθῆναι τῆς κατακρίσεως. ἢ
γὰρ γένοιτο τῷ τυραννῶ τὸ τοῦ δεσπότου αἷμα προσανεχθῆναι.
λύτρον δὲ ὁ χυ καὶ ἀντάλλαγμα, ὡς τὰ ἡμῶν ὑπὲρ ἡμῶν ἀνα-
δεξάμενος. ὡς περ' εἰάν τις ὑπὲρ τοῦ ὑπερῷου ἢ ἀρχιμαλῶτον
ἐκδῶ ἑαυτὸν, ὥς τε παθεῖν ἢ ἐκείνον ἔδει παθεῖν. καλὴ μὲν οὖν
φροῖ καὶ πᾶσα καρποφορία, ἢ ἀντιδώσει τίς τῷ ἐνεργετῇ
χυ. οὐδὲν δὲ τοιοῦτον δῶσα μέγα, ὅσον ἑαυτὸν τοῦ μυστηρίου
σωτήριον. τούτεστι γοῶντ'. τίς ἡ τῆς ἀναστάσεως αἰτία, καὶ τί δύ-
ναται χαρίζεσθαι τοῖς ἀνθρώποις. καὶ τῷ γνωσιν ταύτῃ δακνύοντα
ἐπὶ τῶν πράξεων. καὶ πάντα τινόμενα διὰ χυ ὅσα ἐκείνος
δι' ἡμᾶς. τούτεστιν ἀμέμπτως ὁδῶντα διὰ πάσων τῶν
ἡλικίων χυ καὶ δωμάτων. φησὶ γὰρ πνικῶς. περὶ τεμ-

6
Τρέπεται ἡ καρποφορεῖν. Δίκαιον γάρ. ὅτι καὶ ὑπὸ ἡμῶν
αὐτὸς ἔπαθεν. ἵνα τὴν ἀπάθειαν ἡμῶν προξενήσῃ. καὶ ὑπὲρ ἡμῶν
ἀνέσῃ, ἀπαρχὴ γενόμενος ἀνάσκει, ἵνα βεβαίαν ἔχωμεν τὴν ἐλ-
πί τῆς ἀναστάσεως. τῆς γὰρ κεφαλῆς ἀνάσκει, δεῖ πάντως καὶ ἅπαν
τὸ σῶμα ἀναστῆναι, καὶ καρποφορεῖν κελύει. οὐ χυρὸν καὶ λήθαι
καὶ ἄβυσσον. μικρὰ γὰρ ταῦτα καὶ ὠτελῆ. ἀπὸ τῆς τε οὐκ. καὶ
ἐν τῇ γῇ ἀπομένοντα. αὐτὸς οὐκ ἀκολουθεῖν ταῖς κινήσεσιν. ἀ-
καίως καὶ ῥαδίως ἐκτρίβει. καὶ περὶ αὐτοὺς φῶντοί μᾶλλον ἀπο-
δαῖσουσι, καὶ οὗτος ὁ κοσμοκράτωρ ἔχει καταδουλώσας. οὕτω δὲ ὀνο-
μαζέται ὁ διάβολος. οὐχ' ὅτι τοῦ κοσμοκράτου καὶ τῆς κτίσεως,
ἀπαυξ. αὐτὸς ὅτι ἐκείνων κυριεύει, τῶν τὴν κακίαν συρραζομένων.
ἡ τις κόσμος πολλὰ εὐρίσκειται λεγόμενῃ, καὶ τὸ πρὸς τοῦ μα-
θητῆς ὑπὸ ἡμῶν εἰρημένων. ὑμεῖς οὐκ ἐστὲ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου, καὶ ἐγὼ
ἐγὼ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ εἰμι. τούτῃ οὐκ ἐστὲ ἐκ τῶν ἀγαπώντων τὴν
πονηρίαν, ὡς περ οὖν οὐδὲ ἐγὼ. τὴν μὲν οὖν ὑμῶν καρποφορίαν ὁ
θεολόγος ἐκκαλεῖται ὡς νόμους τοῖς πλουτοῖς διωκτὴν οὖν. οὐδὲν
δὲ μέγα παρὰ τῷ ὁ μὴ καὶ πόνος διωρεῖται διώκεται. εἰσάγει
δὲ τὴν κοινῶν. καὶ ὡς ὁμοίως πάντες καρποφορεῖται διώκονται.
καὶ πλουτοῖ οὖν καὶ πονή. λέγει καρποφορεῖσθαι ἡμῶν αὐ-
τοῦ οὕτως κτήρια εἶσιν τῷ τῷ. τιμωτάτοι μὲν, ὅτι τῷ αὐτοῦ
χρὸς διητέληται. καὶ δι' ἡμῶν γέγονε τὰ ὁρώμενα πάν. οἰκειότατον
δὲ, διὰ τὴν εὐπνοσίαν. καὶ τὸ κατ' εἰκόνα, καὶ διὰ τὸν λόγον. πάντ' μὲν
γὰρ τὰ ὑπὸ τοῦ γενόμενα, κοινανόουσι τοῖς αὐτοῦ φησὶ καὶ τὸ εἶναι.
καὶ καὶ τὸ ζῶνς μετέχει κοινανόουσι τοῦ αὐτοῦ. ὁ δὲ ἄνθρωπος, καὶ καὶ
τὰ περὶ ἡμῶν μὲν, οὐ μὲν. ἀλλὰ καὶ καὶ τὸ λογικόν, οἰκειότερος γὰρ
πᾶσι ἐστὶ πρὸς θεόν. καὶ καὶ ἀπάντων ἀσυγκρίτως ὑπερέκειται:—

ἀποδοῦμεν τῇ εἰκόνι τὸ κατ' εἰκόνα. καὶ τὰ ἐξ ἡμῶν.

ἀποδοῦμεν φησὶ τῇ εἰκόνι τοῦ τῆ ψυχῆ, τὸ κατ' εἰκόνα ἀξίωμα.

ἀλλὰ δὴ τοῦ θεοῦ χαρακτήρας, οἷον ἡ ἀμαρτία ἠμαρτῶσε. καλῶς
δὲ εἶπεν ἀποδώμεν, ὡς ἀφαιρόμενον. ἐκάνο γὰρ τίς ἀποδιδόναι λέ-
γεται, ὅπερ κεχρηώθηκε. καὶ ἡμεῖς οὕτω λαβόντες τὸ κατ' εἰκόνα
καὶ κατ' ὁμοίωσιν, ἀπαίτησθαι δεῖται τὸ παρὰ τοῦ δίδον-
τος. καὶ τῷ μὲν ἀγίῳ κυρίῳ, τὸ αὐτὸ καὶ ἐν εἰκὶ δοκεῖ
τὸ κατ' εἰκόνα καὶ κατ' ὁμοίωσιν. τοῖς ὅλοις θεοῖς παλάτῃ,
κατ' εἰκόνα μὲν, τὸ νοῦρον ἢ αὐτεξοῦ, καὶ τὸ ἀρχικόν. κατ' ὁμοί-
ωσιν δὲ, τὸ ἐν ἀρεταῖς τέλειον, ὡς ἐφικτὸν ἀνὸς φῶσι. αὗται γὰρ
οἰοῦνται χαρακτῆρες τῆς θεῆς ὑπάρχουσι φύσεως. τὸ ἀμέριμον,
καὶ ἀπερίωκτον, καὶ ἀκέραιον. τὸ ἀγαθόν. τὸ σοφόν. τὸ δίκαι-
ον. τὸ πάσης κακίᾳ ἐλεύθερον. ἀποδώμεν οὕτω τῇ ἡμετέρᾳ ψυ-
χῇ, τὸ οἰκεῖον αὐτῇ. οἰκεῖον δὲ αὐτῇ, τὸ κατὰ τὴν εἰκόνα εἶ-
ναι τοῦ κτίσαντος, πρὸς ᾧ καὶ γεγυῖται. ἀλλὰ καὶ τὸ ἀξίωμα
ἡμῶν γνωρίσωμεν. τούτεστι τὸ μέγεθος καὶ τὴν ἐξ ἀρχῆς ἐγγε-
νησιν γνωρίσωμεν. δ' αὖν ἀναλαβόντες αὐτὸ τοιοῦτον οἶον ἐξ ἀρ-
χῆς ἐλάβομεν. ὡς νῦν ἄλλοι ἀντ' ἄλλου γινώσκοντες, οὐ γνω-
ρίζομεν αὐτοῦ. ὡς περ εἴ τις ἄλλος ἀντ' ἄλλου γινώσκοντος, λεγεί-
μην γινώσκειν ἑαυτὸν διὰ τὴν ἀγνοίαν. γινώσκοντες οὕτω ἡλικίαι πα-
ρὰ τῷ γεγυῖσθαι. ἢ τὸ ἀρχετύπον τιμῶμεν, ἐν τῷ τηρεῖν τὴν
εἰκόνα ἀμολῶμεν. γίνεται ὅτι αὕτη ἡ τιμή, διὰ τῆς ἀπληκτικῆς μέ-
νης μὴ μῆδεως. καὶ ὅταν τὸ παρὰ δεῦμα ὁμοιον τῷ ἀρχετύπῳ γε-
νηται, γινώσκοντες καὶ τοῦ μυστηρίου τὴν δύναμιν. τούτεστι τῆς εὐρυ-
την αἰτίαν ἢ τὴν σκοπὴν. δι' ἡμεῖς γὰρ πᾶσα ἡ φιλικία τοῦ δεσπό-
του οἰκονομικῶς γέγονε. ἢ ὑπὲρ ἡμῶν, σαρκὶ θανάτου ἐγένετο.

Γινώσκοντες ὡς χε. ἑπὶ καὶ χε ὡς ἡμεῖς. ἢ τὰ ἐξ ἡς.
Ὁ κορυφαῖος φησὶ πᾶσι. ὅτι χε ἀπεθάνεν ὑπὲρ ἡμῶν, ἡμῶν ὑπο-
λημπάνων ὑπογραμμῶν. γέγονε γὰρ ὅσπερ ὑπογραμμὸς τοῖς ἀνθρώποις.
τυποῦμενος αὐτοῖς καὶ λαμβάνων ἀπαθῶς τὰ νοήματα τοῦ κόσ-

τεκνίαν τὸ πρᾶγμα προσδορεῖ. διὰ γὰρ τ' ἀγάπην φησὶν
 ὑμῶν τῶν πνικῶν αὐτοῦ τέκνων, τοσαύτην ἐπεδ' ἔξαπτο ἀπλό-
 τη. Ἐπὶ οὖν ἡ φιλοτεκνία αἰτία γεγὼν τῆς μετ' ἀλοφυχί^ς καὶ τῆς ἀπλό-
 τη^ς, κυριώτερον αὖ ἐστὶ τὸ πᾶν φιλοτεκνίαν λεγεῖν ἀπὸ τῆς αἰτί^ς καὶ
 τὸ αἰτιατὸν ὀνομάζοντάς. τὰ δ' ἂν τις καὶ κτ' τοῦ ἔξω τῆν με-
 γαλοφυχίαν μοῖσας ἐνταῦθα, οὐδ' οὕτω κακῶς ἐπιμαλῇ. ἐπειδὴ
 γὰρ παρ' ἐκείνοισι ὁ μετ' ἀλόφυχος, οὐκ ἐστὶ φιλόψυχος, τοῦτο προσμαρ-
 τυρεῖ καὶ τῷ περὶ αὐτοῦ ὁ θεολόγος. εἶπε γὰρ. ὅτι ποιρὶ ἐστὶ καλὸς.
 καὶ τῷ ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ τῶν προβάτων. προσέθηκε δ'
 ὅτι καὶ ἐμὲ τὸν υἱὸν αὐτοῦ εὔχεται τοιοῦτον ποιμένα γενέσθαι.
 τίθεν^τ δηλαδὴ τὴν ψυχὴν ὑπὲρ ὑμῶν. ἐπὶ τούτοις ἐβόησε μετὰ
 θαύματος. τὸ, ὡς τῆς μετ' ἀλοφυχί^ς. εἶτα ἵνα μή τις ὑπολάβῃ, ὅτι
 τὸν υἱὸν ὁ πατὴρ ὡς μετ' ἀλόφυχ^{ος} εἰς κινδύνου ἐκδιδόναι οὐ φείδεται
 αὐτοῦ, διορθοῦται τῷ ὑπόνοιαν ταύτην εἰπών. —

ἢ τότε ἀληθέστερον εἰπεῖν τῆς φιλοτεκνί^{ας}. ἢ τὰ ἔξῃς. —
 ὁ γὰρ οὕτως καὶ ἐπὶ τούτοις ἐκδιδόναι τὸν υἱόν. οὐκ ἐστὶ φησὶ μι-
 σότηκνον. ὥστε εἰ καὶ μετ' ἀλοφυχίαν τὰ πρᾶγματα ὀνομάσθαι διὰ
 τὸ μέλλειν πόνοις καὶ φροντίσι καὶ κινδύνοις ὀμιλεῖν. ἀλλ' οὕτω ἐπεὶ
 δι' ὑμᾶς καὶ τὴν ὑμῶν ὀφείλειαν, καὶ διὰ τὸ θεὸν τὰ τοι-
 αῦτα χρεὶ διαθλεῖν, φιλοτεκνία τὸ πᾶν ἐστὶ. ταῦτα εἰπὼν
 ὁ θεολόγος, ἀπαριθμεῖται ἐνθὺς τὰ περὶ τοῦ περὶ κρῖ πορορο-
 μενα. ταῖς δὲ ἐστὶ, τρεῖς. καὶ μὲν εἰπεῖν ἀπλῶς ἐβόλετο, ὅτι
 αὐτὸν ἐαυτὸν δίδουσι καὶ ἐμὲ τὸν ναόν. νῦν δὲ τῷ φιλότιμ^{ον}
 κρῖ πορορεῖαν ἐπαύξων καὶ μετ' ἀλῶ, ὑποδαιρεῖ. καὶ τὰ ἐαυτοῦ
 καὶ τὰ τοῦ περὶ ποικίλλει καὶ πολλὰ πλεονάζοντάς. καὶ πο-
 λὺν μὲν λέγει τὸν πατέρα. ἐαυτὸν δὲ νεότητά. καὶ αὐτὸς κληροδό-
 τῃ μὲν τὸν πατέρα. ἐαυτὸν δὲ κληρονόμον. ὡς μέλλον^τ τὸν θεό-
 νον κληρονομεῖν τῆς ἐπισκοπῆς ἔχετε δὲ φησὶ μετ' ἐμοῦ καὶ οὖν

ἐμοῦ λόγους. ἢ τοῦτ', τοῦ ἱερωτέρου καὶ φιλοτιμωτέρου καὶ
ὠφελιμωτέρου. οὐ γὰρ πρὸς χάριν διδάξω, ἀλλὰ πρὸς ὠφέλειαν.
οὐδ' ἐπιδεικτικῶς, ἀλλὰ πῶς. οὐδ' ἅπερ ἡ τῶν λόγων ἀσκησις
δίδασκιν. ἀλλὰ περ ἐντίθησι τὸ πᾶν τὸ ἄκρον. οἱ μὲν γὰρ ἀνθρώπι-
νοι λόγοι, τὰς ἀκοὰς μόνον θάλλουσιν. οὐ περαιτέρω προΐόντες.
οἱ δὲ πνικοὶ ἐν τῷ ψυχῇ διακαίνουσιν. ἐν ὧ ποὶ γὰρ αὐτοὺς τὸ πᾶν,
ὥς περ ἐν πλαξὶ τὰς ἀνίνας καρδίας. καὶ λιθίνας μὲν ἐπὶ πᾶν.
ἡρμηνεύει τῷ ἱεροῦ ἱερογλύφῳ, εἴ τῳ σαρκίνας. ἀντιτυπὸν γὰρ
ἡ λῖθος ἡ σὰρξ. καὶ τὰ ἐκδοχάσιμα δοσέκνισα. ἔληπται
δὲ ἐκ τοῦ ἀποστόλου λόγος, γράφοντος κορινθίοις, ὅτι ἐστὶ ἐπιστολὴ
χρῖ, διακονηθεῖσα ὑφ' ἡμῶν. γεγραμμένη οὐ μέλανι, ἀλλὰ πνι-
στῷ ῥῶντι. οὐκ ἐν πλαξὶ λιθίνας, ἀλλ' ἐν πλαξὶ καρδίαις σαρκί-
ναις. ἔλαμψε δὲ ἡ ἀπόστολος τὴν χρῆσιν ἐκ τοῦ ἱεζεκιήλ δι' οὗ
φασὶν ὁ θεός. δώσω αὐτοῖς καρδίαν ἐτόραν. καὶ πᾶν καινὸν δώσω
ἐν αὐτοῖς. καὶ ἐκδώσω αὐτῶν τὴν καρδίαν τὴν λιθίνην ἐκ τῆς
σαρκὸς αὐτῶν. καὶ δώσω αὐτοῖς καρδίαν σαρκίνην, ὅπως ἐν ὧ πρὸς
ἐργασίῳ μου πορεύσονται. λέγει δὲ πᾶν ἡ οὐ θαυμαστός σὺν ἅπας
ἐκ νεότητός ἄνθρωπος ἐπὶ τὸ πονεῖν. ἢ οὐκ ἴχουσιν τὰς καρδίας αὐτῶν,
ἀντὶ λιθίνῃ ποιῆσαι σαρκίνῃ. καὶ νῦν οὕτως ἐπὶ πᾶν ὁ θεολόγος. πλαξὶ λι-
θίνας εἴ τῳ σαρκίνας, δοκεῖ μοι μὴ ἐρμηνεύειν τὴν λέξιν, ἀλλὰ
μᾶλλον ἀντιδιατελεῖν τὴν λιθίνην καρδίαν. τοῦτέστι τὴν σκληρὰν
καὶ ἀνενδότω, καὶ ἀντιτυπῶσιν τῇ σαρκίνῃ, ὅ ἐστι τὴν μαλακῶς
καὶ εὐδῶς υπήκουον. καὶ δεχομένην τὰ καλὰ γράμματα. οὐ
γὰρ ἀπλῶς πᾶσι καὶ ἐν ὧ ποὶ τοῦ θεοῦ λόγους τὸ πᾶν. ἀλλὰ
τῇ σαρκίνῃ. τοῦτέστι τῇ ἐναιδήτῳ. σαρκὸς γὰρ τὸ αἰσθάνεσθαι.
λίθου δὲ ἰδύον, τὸ ἀνασθάνον. ἢ τάχα καὶ λιθίνας καὶ σαρκί-
ναις λέγει τὰς καρδίας ὁ θεολόγος. λιθίνας μὲν, διὰ τὸ σερρόν, καὶ
διὰ τὸ δουράλεια

νόμενον τῷ ἐν καρδίᾳ περιτομῇ. διδάσκον ἐν τῷ ἱερῷ
τοῦ θεοκαπάλους ἀπελεύοντα. λιθαζόμενον. τὰ ἄλλα ποι-
ῶντα ἢ πάσχοντα. ὅσα καὶ αὐτὸς ὑπὲρ ἡμῶν ἐποίησεν. ἡμῖν
ὑπολιπῶν ὑπογραμῖν. —

Καρποφορεῖ μὲν ἡμῖν ὡς ὁράτε ποιμῆν. ἢ τὰ ἐξ ἡς.
Διεγέρων τοῦ ἀκούοντα εἰς τὸ καρποφορεῖν ὁ θεολόγος κατα-
σκεύαζαι τὸ δεῖν τοῦτο γενέσθαι. καὶ ἀπὸ τοῦ Χ^ϛ εἰπὼν, ὅτι
κακῆναι λυτрон ἔδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν. κατασκεύαζε δὲ
νῦν καὶ ἀπὸ τοῦ π^ρς. προαδὲς ὅτι καὶ οὗτος ἐμεῖς ὑμῖν ποι-
μῆν. αὐτῷ ἐπίσκοπ^ο, προμνησεύε^{ται}. πρεσβύτερος μὲν γὰρ ἦδη
καὶ τοῦτο ὁ π^ρς, οὐκ ἐλπίζε, ἀλλὰ βλέπει. οὕτω δὲ
εἰς ἐπίσκοπ^ο. ἀλλὰ τοῦτο ὁ π^ρς ἐλπίζει γενέσθαι μετὰ τὸν
αὐτοῦ θάνατον. καὶ εὔχεται ἄξιόν με γενέσθαι τοῦ π^ρς, ὡς
μὴ μιᾶν εἶναι. μὴ δὲ κλεπτὴν, ἀλλὰ ποιμένα. καὶ παρ' ὑ-
μῶν αὐτὰ τῶν ὑπ' αὐτοῦ ποιμαινομένων. ἵνα με μετ' αὐτὸν οὖν
ποιμῆνοντ' ἐξήνατε, καὶ τῷ ἐπιτάτῃ ἐπιδείξατε. δίκαιοι
δ' ἂν εἴητε, αὐτῷ τῷ π^ρς πείθεσθαι. ποιμὴν γὰρ ἐστὶ κα-
λὸς. ὁ περὶ ἑαυτοῦ ὁ σ^ρς εἶπε. καὶ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ὑπὲρ
ἡμῶν τῶν προβάτων τίθησι. δίδωσι δὲ καὶ ἑαυτὸν διπλῶν
ὑμῖν ἀντ' ἀπλῶν. καὶ γὰρ εἰς τῷ ὑμῖν προσασίαν μὲν ἑαυ-
τοῦ ἔταξε. καὶ γὰρ διπλῶν αὐτῷ μέλλω χρεῖαν πληροῦν. καὶ
τοῦ γάρως μακίθηραν γινόμενος τοῦ π^ρς. ὑπὸ σ^ρς γὰρ
τ^ο π^ρς κεκμηκότ' τῷ χρόνῳ. καὶ τὰς πνικὰς αὐτῷ ἢ σκλη-
στικὰς σωδὸν ἀνέγω φροντίδας. —

καὶ προτίθησι τῷ ἀφύχῳ νῶν. ἢ τὰ ἐξ ἡς
καὶ δύο φησὶ νῶν ὑμῖν ὁ π^ρς ἐχαρίσατο. εἴνα μὲν ὁ π^ρς ἐχα-
ρίσατο, ἀφύχον. ὃν ἐν νῶν ἀντ' ἀφύχον. ἐπιδοτῶς ἀντίθε^{ον}, περικαλῶ
τινὰ καὶ οὐκ ὄν. οὐρανίον δὲ εἶπεν αὐτὸν. τὰ μὲν διὰ τὸ ὕψος.

Τάχα δὲ διὰ τὸ ἡμισφαίρικόν σχῆμα τῆς ὀφρῆς. ἴσως δὲ καὶ
διὰ τὸ τὸν πάντ' ἔχειν, ὥστε ἀποσώζειν τοῦ οὐνοῦ. ἕτερον δὲ
ἐμφύχον. ἑαυτὸν δὲ οὕτω λέγει ὁ θεολόγος καὶ τὸ ἀποδοτικόν. οὐκ
οἶδατε ὅτι νῆος ἦν ἐσέ, καὶ ἀνγκάσεται μὲν ὡς ἐν συγκρίσει
εἰπεῖν ἑαυτὸν πολλῶν μείζονα καὶ ὑψηλότερον τοῦ ἀφύχου νῆου.
ἐπειδὴ δὲ φοβερικόν ἐστὶ τὸ ἑαυτὸν ἐπαινεῖν. ἐκκλίνει τὴν περι-
αυτοδοσίαν. καὶ μέσως πῶς λέγει. ὅτι προστίθησι τῷ ἀφύχῳ
μὲν περικαλλεῖς ὁ νῆος, ἐμὲ τὸν ὁποιοῦν καὶ ἡλίκον. Τούτῃ
οἶον ἂν καὶ ὅσον κέραιε πάλιν ὁ ποῖος ἂν καὶ εἴη. τῷ περὶ σφό-
δρα εἰμι τιμιώτατος. τοιοῦτον οὖν με παρ' αὐτῷ ὄντα, ὑμῖν ἐπι-
δέδωκε. καὶ οὐκ ἐστὶν εἰπεῖν ὅτι εἰς μὲν τὸ ἀνεγείρειν τὸν ἀφύχον
νῆον, πολλοῦ πόνου καὶ ἀνθωμῆτος ἐδέησε τῷ περ, εἰς ἐμὲ
δὲ οὐχί. πολλοῖς γὰρ κῆρ' ἰδρῶσι καὶ πόνους τοῖς τῶν μαθημῶν
καὶ τῆς ἀσκήσεως, τοιοῦτος σωετέλεσθαι. ἐπεὶ δὲ πολλὰ τις
τινὰ τῶν πραγμάτων οὐκ ἄξια τῶν πόνων ἀπολαμβάνουσιν. ὁ θεολόγος
μέσον χωρῶν, οὔτε κρύπτει τούτο ὅτι ἄξιός ἀπέβη τῶν πόνων,
οὔτε ἀλλὴν ἀπαυθαερίσεται. ἀλλ' ἐπαύχεται μόνον. —

Εἰς δὲ εἰπεῖν ὅτι καὶ τῶν πόνων ἄξιον. καὶ τὰ ἑξῆς. —
Ἔτι ἐμφιλοχεῖ ὁ θεολόγος τῷ λόγῳ περὶ τῆς τοῦ περ ἐπιδόσεως
καὶ εἰπὼν ὅτι πάντα προστίθησιν ὑμῖν τὰ ἑαυτοῦ, πρὶν ταῦτα
ἀπαρτηρήσασθαι, μετὰ δὲ ἐθαύμασε καὶ ἀνεφθάρη. ὡς γὰρ
μεγαλοφυΐας τῆς πρὸς τὴν καρποφορίαν δηλαδὴ ἀπὸ τῶν ἁπλῶν
γὰρ ἐξωσοφοί, μεγαλοφυΐαν ὀρίζονται ψυχῆς βούλῃ, κατ' ἡν
τινὲς εἰ δώσαντα φέρ' τὰ συμβαίνοντα. οἱ δὲ ἡμεῖς διδάσκαλοι,
ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὴν ἐλευθερίαν καὶ μεγαλοδοσίαν, τὴν μεγαλο-
φυΐαν ὀνομάζουσιν. ὡς περ οὖν καὶ νῦν ὁ θεολόγος τὸν ἑαυτοῦ
περ μεγαλόφυχον. εἶπω μεγαλόδοτον ἐκαλεῖσθαι οἶον, ἐπι-
δορτοῦμενος ὁ εἶπεν, οὐ μεγαλοφυΐαν, ἀλλὰ μᾶλλον φιλο-

[Faint, illegible handwriting, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

[Faint, illegible handwriting, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

μόνον ἔχει διαδοχῆς καὶ ἀληθείας εἰ μή τις καὶ τὸν ἀγὰ χριστιανὴν
ἀρετρεῖς ἀξίαν τὸν αἰρετικόν, ὁνομάζοιτο δόξαν οὕτως. ὥσπερ λέγομεν
καὶ τὴν νόσον διάδοχον τῆς ὑγῆς. καὶ τῆς φρονήσεως τὴν παραφροσύνην.
καὶ ἁπλῶς τὰ ἐναντία τῶν ἐναντίων. —

Ἐπεὶ ὁ αὐτὸς περιελάλητ', οὕτως καὶ τὴν ἀρχὴν καὶ τὰ ἑξῆς:

Ἐπειδὴ κανονικῶς, καὶ πῦνκως προσεκλήθη εἰς τὴν ἀρχιερωσύνην
ὁ ἄγιος, οὕτω καὶ τὴν ἀρχὴν ταύτην καὶ τὴν ἐξίαν οἰκονομεῖ, τοῦτο
δηλαδὴ, οὐ γὰρ καθάπερ οἱ ἐξουσίαν τινὰ, παρ' ἐκπὶ πόσαν ἀρπάξαντες,
οὕτω καὶ κείνοισι αὐτοῦ τὸ κατέλαβε τὸν θεόν καὶ αὐτίκα ἀλαλτεῖν
διὰ τὸν πόρον ἡρεῖα. τοῦτο γὰρ ποιοῦσιν, οἱ ἡγουμένους καὶ ἱερεῖς, καὶ
τὴν ἱερωσύνης ἀνάξιοι οἷοντες μὴδὲ προσφρονεῖντες τῷ ἀρχιερατικῷ
βαθμῷ. μὴδὲ πρὸς τῆς ἱερωσύνης κοπιῶσάντες ἱερεῖς γινόντες, καὶ
διδάσκοντες. παλαιωθέντες μὲν τῇ καρδίᾳ καὶ ἐπιφρασάντες.

προσφατ' δὲ καὶ νεαρὸι φανέντες κατὰ τὴν ἐνδοξείαν καὶ
τὴν ἐπισκοπὴν οὐκ ἐκείνῳ ἀλλ' ἐκείνῳ τῷ αὐτῷ ἐκ προσφάτου καὶ

ἐμμετρίᾳ λαμβάνοντες. οἱ τινες δὲ πάντα ἄλλα πάντα διαδοχῇ μετὰ ἑξῆς ἀποδοχῶν
αὐτὴν ἱερωσύνην κλάμενοι καὶ ἡ προσήκουσα ἀξία κατὰ πολὺ τὴν ἐνδοξείαν

εἰ ἀλλὰ κατὰ τὴν παρ' αὐτοῖς. δεόν γὰρ δι' ἐνδοξείαν αὐτοῖς ἀξιουθῆναι
τοῦ ἱερατικοῦ βαθμοῦ. ἐκεῖνοι τὸν ἀντίον ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ μᾶλλον
πιστόντες, καὶ ὑπολαμβάνοντες ἄναι ὀβλαμῆς. ὡς παρ' ἰουδαίοις
μὲν, νόμος ἦν τὸν ἱερεῖα θυσίαν προσφέρειν. ἑτέροις μὲν ὑπὲρ
ἑαυτοῦ. ἑτέροις δὲ ὑπὲρ τῶν ἁμαρτημάτων τοῦ λαοῦ. οὗτοι δὲ
πλείονος ὀφείλουσιν ὑπὲρ ἑαυτῶν ὡς ἁμαρτωλοτέραι, παρὰ ὑπὸ
τῶν τοῦ λαοῦ ἁγνοῦντες, ἁγνόητα δὲ τὸ ἁμαρτημα, ὡς εἰ ἐκείνῳ
παρατροπὴ τοῦ νοῦ γινόμεναι. ὁ γὰρ ἁμαρταν μεθύων τῷ πάθει.

ἐσκότισται καὶ τοῦ καλοῦ ἀμαρτάνει. ὡς ἁγνοεῖ ὅτι ἁμαρτάνει
μέχρις αὐτῆς πληρώσει, τὴν ἁμαρτίαν. οἱ τοιοῦτοι νόσοι ἑξῆς εἰς τῶν δύο
παίουσιν. ἢ γὰρ κατὰ καὶ αὐτοὶ θείονται συγγνώμης, ἁμαρταν καὶ

τοῖς ἄλλοις συγγνωσκουσιν. ὡς συμβαίνει εἰδέναι, μὴ ἀκοποπλεῖ
τὴν κακίαν, ἀλλὰ καὶ διδάσκειν, καὶ ἐφουσίαν εἶναι τοῦ ἀμαρτάνειν πολλά.
οἱ γὰρ οὗτοι ἀποδοῦναι ἀνὴρ παρὰ τὸν ἐπὶ τὸ ἄρχειν εἰς αὐτῶν τοῦτο τῆς
ἀποδοῦναι τὴν χάριν ἀνακατασκευάσει τὸ πάντ' πρὸς ἡ δὸνῃ διδοῖναι
τοῖς ἀμαρτανουσι. ὥστε οἱ μὲν λαοί, ἀνορθώθηται. οἱ δὲ πρὸς ὅσους
ἀπαρξέσθαι. δούλοι γὰρ τῶν δεδωκότων τὴν χάριν. οἱ δὲ ἀντὶ ἐαυτοῖς
τὴν δωρεάν καταπολεμήσονται, ἢ ὡς δίδειν αὐτοῖς ἀναμαρτάνειν οὐκ,
πέρα τοῦ μέτρου κατὰ τῶν ἀμαρτανῶν τραχύνονται. ἵνα διὰ τοῦτο,
τὰ ἐαυτῶν σιγαλὺ φῶσι παύσῃ. ὁ μὲν τοῦ μέγας ἀδικία οὐδέποτε
τοῦτ' ἐπαίησεν. οὔτε γὰρ ἀμετρεῖ συνεχῶς, οὔτε σφόδρα
ἐτραχύνετο. ἀλλ' ἦν καὶ μὲν ^{τῆς} ἀρετῆς, ὑψηλὸς καὶ ἀπερόπτος. τῷ
δὲ βουλομένῳ εἰ ταχεῖν αὐτῷ ὁμιλῆσαι, ὡς ἄσπετος, καὶ ὑπερόπτος.
οὗ ὡς ὁ λόγος ἔλυσι ἡγήμενος οὐ προσθεοῦσαν ἄλλο δὲ τῆς τοῦ
κρείττους. ὡς ἡ ἐπιπληξίς, ὁ φησὶ ποσεινότερα καὶ τῷ ὅτι περὶ
πλεόν ἔχονσα τὸ ὠφελοῦν τοῦ δαίνοντος. καὶ μέτρα ἦν παρ' αὐτῷ
κατὰ φῆναι καὶ ἀνέσεως. καὶ δι' ἀμφοτέρων μῆτις, καὶ κηδῆς, τὸ
ἀπαλλοῖ σὺν τῷ γλινναίῳ. τὸ αὐτοῦ αἰδοῖ σύμφορον. ὡς μὴ
δέσπορ ὑπὸ τοῦ ἑτέρου καταβλαπτεῖ. ἀλλ' ἀμφοτέρω δι' ἀλλήλων
ὀφειστέον. καὶ εἶναι τὸ μὲν ἀπαιτῶν, ἐπείκειαν. τὸ δὲ αὐτοῦ
φρονῆσιν. ὡς ἀμφοτέρω ἀρετῇ. ὅς γε ὀλίγα μὲν εἶδετο λόγῳ πρὸς
διδασκαλίαν, διὰ τὸ ἄρχειν τὸν τρόπον αὐτοῦ πρὸς παίδουσι.
ὀλίγα δὲ ἔρεσκε ἑαυτοῦ. διὰ τὸ τῷ λόγῳ αὐτοῦ τοὺς πολλοὺς
σωφρονίζεσθαι. ἔστι δὲ οὗς καὶ τῇ γὰρ τῆς ἐπιτιμώσεως μετρίως
πληξας οὐκ ἐδέχθη τομῆς ἀλλὰ τῷ βίῳ γράφω τὸν ἄνδρα οὐ πρὸς
ὁ ἀπόστολος ἐβλάστησεν ποτὲ μὲν, εἰ οἷς ἀνυμνεῖ τὸν χυ πρὸς
ἐβραίουσιν γράφ. καὶ ἀρετῆς μὲν αὐτὸν ὀνομάζει, ὡς δὲ οὐκ αὐτῷ
ἐαυτὸν ὑπὸ ἡμῶν. μέγας δὲ ὡς ὑπὸ πάντας. διὰ τὰ ἄλλα καὶ
τῷ θεότητι. Τολμήσω γὰρ τὰ περὶ χυ λεγόμενα, εἰπεῖν καὶ περὶ

11
τοῦ μεγάλου ἀθανάτου· διότι καὶ οἱ κατὰ χυρὴν ζήσαντες, χριστοὶ
λέγονται. ποτὲ δὲ ἐν οἷς πρὸς τὸν μαθητὴν γραφὴν τιμώμενον,
τυπὶ ποδαπὸς εἶναι ὁ φείδει ὁ ἐπίσκοπος. ὅτι ἀνεπίληπτος. νη-
φάλιος. σιδερωῦν. κόσμιος. φιλόφρων. διδακτικὸς. ἀνεδίκακος.
μὴ πάρονος. μὴ πλῆκτος. ἀλλ' ἐπιεικὴς. ἄμωχος. ἀφλάστργος.
καὶ τὰ ἑξῆς. ἐὰν γὰρ τὸν ἀποστολικὸν νόμον ὡς περὶ κανόνα παρα-
θήσῃ ἀθανάσιον, διγῆσει κατὰ πάντα τοῦτο προσαγορεύοντα.
καὶ μοι δοκεῖ τὸ πρᾶγμα παραπλήσιον εἶναι. ὥσπερ δὲ ἐξωγράφουσαν
τὴν οἶον κάλλος ἐντομιμῶμεν. ὁ δὲ αὐτὸς εἶναι τοιοῦτος ἐπὶ τῆς
ἀληθείας, οἷον ἐπὶ τῶν πινακῶν ἐκεῖνος ἔγραψεν. -

Δεῦρο δὲ συμπανηγυρίσαστέ μοι περὶ τὸν λόγον. ἐν τὰ ἑξῆς:
Κλλοι μὲν, ἄλλα πῶν τοῦ ἁγίου διανεμώμενοι, ἐπαινείτωσαν. ὅσοις
ἀδελφὰ τὰ μικρὰ τῶν ἐκείνου θαυμάζειν. μικρὰ ἢ ὅταν εἴπω οὐ
πρὸς τὰ πῶν ἄλλων ἐξετάζων λέγω. ἑτέροις γὰρ καὶ ὀλίγα πῶν τοῦ
ἁγίου, ἱκανὰ εἰσιν εἰς ἀνδοκίμησιν. ἄλλα πρὸς τὰ αὐτοῦ ἀθανάσιον.
ὥσπερ γὰρ ὁ ἀπόστολος σύγκρισιν τῆς δόξης τοῦ χυρὸς πρὸς τὴν δόξαν
τοῦ προσώπου μωσέως ποιούμενος ἐκεῖνῃ οὐδὲ δόξαν λέγει οὐδὲ
δεδοξάσθαι μωσῆν, πρὸς τὴν ὑπερβάλλουσαν καὶ αἰετὸν τοῦ
χριστοῦ δόξαν, οὕτω δὲ καὶ ἀθανάσιον τὰ μικρὰ ^{καὶ} μεγάλα πρὸς
τὰ ἑπεροῦ ὄντα πρὸς ἄλλα πῶν αὐτοῦ ἀθανάσιον, κατασμιχρύν-
ονται παραβαλλόμενα. ἢ καὶ οὕτως, τὸ δόξῃ δεδοξασμένον
ὑπερβαλλοῦσι καὶ λαμπρὸν ὑπάρχον λίαν, οὐ δεδοξασ^{αι} λαμβά-
νον δόξης ἑτέρας ἐπίτασιν. τίνας χάριν; ἕνεκα τῆς ἐν αὐτῷ
ὑπερβαλλούσης δόξης. ὅπως οὖν εἶπον, ἄλλοι μὲν οὖν ἄλλα
ἐγκωμιάζέτωσαν. ὅτι αὐτὸς ἕκαστος βούληταί τε καὶ δύνηται.
πάντως δὲ, ἀρκέσει ὁ ἁγίος πλῶσταις πολλαῖς μεριζόμενος.
ἐὰν μέγα ἕκαστος τῶν αὐτοῦ ἀπολαβῶν, ἀφρημῇ. ἐγὼ δὲ
ὅπως εἶπον. οἱ δῶδεκα ἐν ταῖς πράξεσι τὸ πλῆθος πρὸς καλεσά-
μενοι. οὐκ ἀγνοοῦν εἶναι ἡμᾶς καταλείψαντας τὸν λόγον τοῦ χυρὸς

καὶ τὸ κήρυγμα, διακονεῖν τραπεζαῖς. ἡ γὰρ περὶ τραπεζῶν
διακονία, ἐλάττων ἐστὶ τῆς περὶ τὸν λόγον διακονίας τοῦτο καὶ αὐτοῦ
ἐγὼ, ὅτι οὐκ ἀνεκτὸν ἐμοὶ καταλιπόντι τὴν ἐν λόγῳ τοῦ ἀνδρὸς
σύνεσιν, πρὸς διατρέψειν τοῖς ἐλάττωσιν. ἦσαν ταῖς ἄλλαις αὐτοῦ
ἀρεταῖς. οὐκ οὐκ, ἐπ' αὐτὸ τὸ κυριώτερον ἐκείνου τρέψομαι. ἐπεὶ
δὲ, ὁ εἰς τὸν ἐγκωμιαστικὸν οὗτος λόγος ὑπὲρ σοῦ ἐστίν, ἀδῶσιον
Γὰρ ἐπαινῶν, πᾶς οὐ δῶρον ἔσται ἐκεῖνος τὴν ἀρετὴν. εἴη αὖ ἔσθαι
τῆς τοῦ σοῦ χάριτος, τὸ διωθῆναι με εἰπεῖν πρὸς ἄξιον τῆς τοῦ
ἀγίου ψυχῆς: -

+ ἰὼ ὅτε ἡμαρξεν πρὸς ἡμᾶς καὶ καλῶς ἔχον. ἡ τὰ ἐξ ἡμῶν.

Ωρύτερον μὲν φησι καλῶς εἶχε τὰ τῆς ἐκκλησίας καὶ ἔβαλλεν. ὅτε
ἡ διαλεκτικὴ τεχνολογία, οὐκ ἐπαρξήσεται. ἀλλ' ὥσπερ οἱ ψηφοποιῶντες
οἱ παλαιότεροι τοὺς θεωρούμεν καὶ τὰς ὅψεις αὐτῶν ἐξαπατῶντες
τῇ ὀντοφία τῶν χειρῶν, καὶ τῷ τάχει τῆς καμψείας τῶν δακ-
τύλων. ὥς τὰ ποσῶτα τῷ ἀριθμῷ τυχόν, μὴ ποσῶτα οὐρίσκειν.
καὶ ὥσπερ οἱ ἀριθμοῦμενοι, καὶ λυγίζοντες ἐνώπιον πολλῶν θεῶν
οὐκ εἶχον παράδοξον εἰς τὴν ἐκκλησίαν. οὕτως οὐδὲ οἱ πορὶ σοῦ
τολμῶντες τί λέγειν πορίεσθαι. δισέβεια δὲ τοῖς πιστοῖς ἐνομι-
ζέτο, τὸ ἀπλοῦ τοῦ λόγου καὶ ἀπερίεργον. καὶ τὸ κάλλος ἔχον
οὐκ ἐν τῇ φρεσὶ, ἀλλ' ἐν τοῖς νοήμασιν. ἀφ' οὗ δὲ ἡ πολυ-
πραγματοσύνη εἰς τὴν ἐκκλησίαν παρεισηλάσε. καὶ ὥσπερ παρὰ τοῖς
ἐλλήσιν δοξάζοντες καὶ πύρρον φιλόσοφοι ὅτις τοῖς ἄλλοις φιλοσόφοις
ἀντέκειντο. καὶ πᾶσιν ἀντέλεγον δόγματα, καὶ ἀκαταληψίαν
ἐδόξαζον. Διὸ καὶ ἐφεκτικοὶ ἀνεμάσθησαν ὥς ἐπέχοντες, καὶ
παυλοῦντες ἀποφαινεσθαι πορὶ τινος πράγματος ὅτι τοιοῦδε ἐστὶ
πρὶν αὖ πορὶ αὐτοῦ συνέψωνται. οὕτω καὶ παρ' ἡμῶν οἱμοί-
τινες ἀνεπαύσαντες συλλαβαῖς καὶ τοῖς λέξεσι περιεργαζόμενοι.
καὶ ταῖς διαλεκτικαῖς ἀντιλογίαις εἰσάγοντες. ἀπὸ τότε καὶ ἡ,
ἐν λόγοις φλυαρία, παιδευσὶς εἶναι καὶ σοφία ἐνομιμάθη. καὶ

ὄφθουν ἡ βίβλος τῶν πράξεων. ὅτι ἀθηναῖοι πάντες καὶ οἱ
ἐπιδημῶντες ξένοι εἰς ὄνδρ' ἕτερον ἠνκαίρουν ἢ λέγειν τι
καὶ ἀκοῦειν, καινότερον τοῦτο καὶ ἡμεῖς πάρομεν. καὶ τὴν
ἀκοὴν κινηθόμεθα καὶ τὴν γλῶτταν. ὥς ἀσασίως μάλλον,
τὰ νεώτερα προσδεχομένοι. καὶ λέγειν τί καὶ ἀκοῦειν περὶ οὗ
βουλόμενοι περιεργότερον. καὶ χρῆζομεν ἱερέμιον θρηνησύντες.
τὴν ἡμετέραν σύγκλησιν τε καὶ ζόφωσιν. ἐκεῖνος γὰρ μοῖος
ἐξισάζει τὰς συμφορὰς τοῖς θρήνοις ἠπίστατο. καθὰ καὶ τὴν
αἰχμαλωσίαν τῶν ἰουδαίων μεγάλην οὖσαν συμφορὰν μεγάλως καὶ
ἀξίως ἐθρήνησεν. —

Ταύτης τῆς λύσεως, ἡξῆς μὲν ἀγείας. καὶ τὰ ἐξῆς.

Ταύτης τῆς μαρτυρίας καὶ παραφορᾶς τῆς διαλεκτικῆς φησὶ λογολεξί,
ἡξῆς μὲν ὁ ἄγγελος ὁ ἐπὶ ὀνόματος τοῦ φιλοπολείου, καὶ μαριώδους
δαίμονος ἀγείας. ὃς πρῶτος εἶπεν ἡττοῦ, οὐ σεπτεῖα. καὶ τὸν
λόγον προδόντος ὡς ὁ ἰουδαῖος ἐμοῖως ἐκείνῳ δόξαται, καὶ μέσας
ἐλάλησε. καὶ εὐτόπιον βεβήλω, ἀπέθανεν. οὐ νοσήσας ἀλλ' ὑπὸ
τῆς δυνάμεως κατεγγραθεὶς ἀλεξάνδρου τοῦ κωνσταντίνου πόλεως.
ἐκλήθη μὲν γὰρ ὁ ἀγείας παρὰ κωνσταντίνου, ^{τοῦ} μεγάλου. ἐκ αὐτοῦ
εὐσεβίου τοῦ νικητοῦ. καὶ ἀναγκασμένου εἰ τὴν πίστιν ἔχει τῆς
καθολικῆς ἐκκλησίας, ὡμοσε πιστεῦν ὁρθῶς. καὶ μὴ περὶ οὐκ ἐν
τὰ δόγματα, ἐφ' οἷς ἐξέβαλεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας ἀλεξάν-
δρου ἀλεξάνδρου. οὕτως αὐτὸν ὁμοσαν ^{αὐτὸν} ἀπέλυσε ὁ βασις
εἰπὼν. εἰ ὁρθῶς ἐστὶν ἡ πίστις, καλῶς ὡμοσας. εἰ δὲ ἀσεβῆς
ἐστὶν ἡ πίστις σου, ὡμοσας ὅτι ἐκ τοῦ οὐνοῦ κεῖναι τὰ κ^τ
σε. ἢν ὁ σάββατον τότε. καὶ ὁ ἀγείας προσεδόκα τῆς ἐξῆς,
εἰς τὴν ἐκκλησίαν εἰσαχθῆναι, τῇ βίβλ' ἀγείας τοῦ εὐσεβίου.
ἀλλ' ὁ τῆς κωνσταντίνου πό^π ἐπιστολῆς ὁ μακαρίτης ἀλεξάνδρος.
εἰσερχόμενος εἰς τὸν ναὸν κείμενος ἐπὶ τοῦ ἰδίου κλῆτος ἤνχετο καὶ
παρεκάλει οὗτο τὰ ταῦτα λέγων. πῶς εἰ ἀνέριον ἀγείας εἰσάγεται,

ἀπολύσόν με τὸν δούλον σου. εἰδὲ φρίδῃ τῆς ἐκκλησίας σου,
ἄρον ἄρρον. ἵνα μὴ εἰσελθάντοσ' αὐτῶν εἰς τὴν ἐκκλησίαν,
δοξὴ καὶ ἡ αἵρεσις συνεισέλθῃ αὐτῶ. καὶ λοιπὸν ἡ ἀσεβεία,
νομισθῇ ὡς ἀσεβεία. τὰντα εὐξαμένον, ὁ θεὸς κητὴς γενόμενος,
ἐβράβολουσεν. οὐπω γὰρ ὅτε ὁ ἥλιος, καὶ εἰσελθὼν εἰς καθέδραν
ὁ ἄρειος ὡς διὰ κρείαν τῆς Γαστροῦ, ἐκεῖ κατέπεσε. καὶ
ἀμφοτέρῃ δ' αὖτος τῆς τεκτονικῆς καὶ τοῦ ζην ἀπεσεργήθη. καὶ
ὁ βασιλεὺς ἀκούσας, ἐθαύμασε. ἰδὼν ἐλεγεὶν τὰ τοῦτον ἐπὶ ὄγκον.
ἀλλ' ὅπου λέγειν ὤρμισα, τὰ μὲν πονηρὰ ἀνέματ' αὐτῆς ἀργολέσ-
χου περιεργίας ὁ διακονικὸς ἄρειος κατεβάλλετο. διαδεχόμενος
δὲ ταύτην τὴν ἐξουσίαν σὺ ἄλλοις ὁ κητὴς οὐνόμιος ἐν-
τόλῃ ἐτεχνώσατο τὴν ἀσεβείαν. καὶ τοῖς ὀνόμασι πάντοτε, τῶ
ἀγεννήτῳ φησὶ καὶ τῶ γεννητῷ, καὶ τῶ ἐκποδούτῳ διείλετο ἡ
τὰς φύσεις τῶ γὰρ ἀγεννήτῳ ἦγον τῶ περὶ πειροσίας καὶ περι-
κλείου τὴν θεότητα, τοῖς υἱὸν καὶ τὸ πᾶν, ταύτης ἐξώρισεν. ὄνομα
μόνον θῦ δοῖσ' αὐτοῖς, οὐμὴν καὶ πράγμα. μάλλον δὲ οὐδὲ ὄνομα.
ὁ γὰρ ἀνόμιος ἔλθων τῶ πατρὶ τοῦ υἱοῦ, οὐδὲ τὸ ὄνομα αὐτῶ
συγχωρεῖ τῆς θεότητος. ἀναρρεῖ δὲ ὁ τοιοῦτος, καὶ τὴν προσηγορίαν
τῆς τριάδος. εἰ γὰρ ἀπαλλοτριεῖται τοῦ πατρὸς ὁ υἱὸς καὶ
τὸ πᾶν αὐτῷ λέγοιτο τριάς ἢ τριάς. ἀλλ' ὁ μέγας ἀθανάσιος,
τὸν μὲν σαβε, ἐν τῇ μερίδι πᾶν ἰουδαῖον ἔτασεν. ὡς συνέλθον
τὴν θεότητα εἰς ἐν πρὸς ὅ. ἔλεγε γὰρ ὁ λῆρος ἐκεῖνος, τὸν
αὐτοῖ. πρῶ καὶ υἱὸν καὶ ἄγον πᾶν. καὶ εἰ πράγμα πολλῶν-
μον ὑπετίθετο. καὶ μίαν ὑπόστασιν ὑπὸ τριῶν προσηγοριῶν
ἐκ φωνουμένην. τὸν δὲ ἄρειον εἰς τοὺς Ἕλληνας ἠέριμει ὁ ἅγιος.
ὡς κατατείνον τὴν θεότητα, εἰς τρεῖς φύσεις ἐκ φύλου. καὶ κατὰ
τοῦτο πολυθεΐαν εἰσάγοντ'. αὐτὸς δὲ ἀσεβῶς καὶ τὸ εἶ, καὶ τὰ
τριά ἐκήρυξε. τὸ μὲν εἶ, τῇ θεότητι. τὰ δὲ τριά τοῖς ὑποστάσεως
ἰδιώμασιν. εἰ γὰρ λέγον οὐ συνέχει τὰ πρὸς ὅ ὡς σαβέλλιος.

ἐφοβέσθην. οἱ γὰρ θεότητος μὴ φεισάμενοι, ἀλλὰ κατατέ-
μνοντες αὐτὴν εἰς φύσεις ἀλλοτρίας ἀλλήλ', πῶς ἐμελλοι αὐτῶν
φείδεσθαι. ἥα δὲ τὰς ἄλλας κατὰ τοῦ ἁγίου συσκολῶν
παρέλθω, μία προσβολὴ χαλεποτάτη ἢ ὁ καππαδόκης γεώργιος
κατὰ αὐτοῦ ἐμνησθήσεται. καὶ δὲ καππαδόκης ὁ γεώργιος Δοκῶ
κ' αὐτῷ ὡς κοινωνῶν αὐτῷ τῆς πῦδος, σιωπῶντες τί εἰς τὴν
κατὰ τοῦ ἁγίου συσκολήν. τὴν κατὰ τὴν χεῖρα ἢ ἐκείνου ἐν-
νοφαντῆ. ἀλλὰ μὴ συγχῶμις ἀφιστάτω ἡ παῖς καὶ τοῦ ἐκλή-
ματος ἀπολυέσθω. ἡ μὲν γὰρ ἱερά. ὁ δὲ γεώργιος ἀνάσκει αὐτῆς.
λέγει δὲ καὶ ἡθικῶς παροιμία. ὅτι πολλᾶκις καὶ εἰ ἀμπέλῳ
φύεται βάτος. λέγει δὲ ὁ θεὸς διὰ ἡσαίου περὶ τοῦ λαοῦ τῶν
ἰουδαίων ὡς περὶ ἀμπελώνος ἀμπελῶν ἐγενήθη τῷ ἡγαπημένῳ καὶ
ἐμμενα τοῦ ποιῆσαι σαφυλῶν ἐποίησε δὲ ἀνάνθας. καὶ ἡ βάτος γὰρ
εἶδος ἀνάνθης. —

Εἰσὶ μὲν οὖν, οἳ μὴ δὲ τὸν ὁμῶν μὲν καὶ τὰ ἐξ ἧς.

Χείρατινός νεκρὸν περιελόντες ἀγειροῦσι καὶ προνομίζοντ' ἐννοφαν-
τουν τὸν μετ' ἀθανάτων. λέγοντες ὅτι ἀνελών ἀρσένι τινά καὶ τὴν
δεξιάν αὐτοῦ ἀποτεμάν, κέχρηται αὐτῇ εἰς γοητείας. ἀλλ' ἡδεῖα
πρόνοια ἐκείνου τοῦ ἀρσένιου κρυπτόμεν τέως καὶ οὐθιανόντα
ἡγάγει εἰς τύπον. εἴθ' ἡ τραγωδομένη χάς ἐπὶ τῶν κριτῶν πε-
εφέρετο. οὐ καὶ παραγαγὼν εἰς τὸ σινεδριον ὁ ἅγιος, καὶ δείξας
ζῶντ'. καὶ τὰς δύο χεῖρας ἔχοντ', κατήχησε τοὺς τὸ δράμα
σωτεθεικότ' ὡς δὲ καὶ σφάπτειν καὶ αὐτὸν ἐπεχείρουν, προσελθ-
τῷ μεγάλῳ κωνσταντίνῳ τὴν ἀδικον κρίσιν ὠδύρετο. οἱ δὲ κατα-
κρίναντες αὐτὸν ἐπίσκοποι ἐλθόντ' καὶ αὐτοὶ πρὸς τὸν βασιλεῖ
ἔφασαν ἡπειληκέναι τ' ἀθανάσιον, τὴν σιτοπομπίαν κωλύσειν
καὶ ὁ βασιλ' πισύσας, εἰς τρεῖς βεβιν πόλιν τῶν Γαλιτῶν τὸν ἅγιον
ἐξωστράκισε. ταύτης τῆς ἰστορίας ὁ θεολόγος νῦν μεμνητ'. ὁμῶν μὲν
δὲ αὐτῷ λέγει Γρηγόριον, τὸν μετὰ τὴν καθάρσιν ἀθανάσιον,

ἐπίσκοπος ἀλεξανδρείας ὑπὸ τῶν ἀρειανῶν προχαρισθέντ^α οὐ τῇ
 εἰσόδῳ, ἢ τοῦ διονυσίου ἐπαύθῃ ἐκκλησίᾳ. οὐδ' ὡς ταχέως οἱ ἀρειανοὶ
 καθ' ἡμετέρας ὡς καταμεληκότ^α τοῦ δόγματος αὐτῶν, ἀντίστη-
 γαζον τὸν καππαδοκίαν γεωγ^ς. ἀρειανοὶ ὄντα διαπυρρῶτατον. εἰσὶν
 οὖν φησὶ τινὲς, οἵτινες οὐδὲ τὸν Γρηγόριον ἐλέγξαν εἶναι λέγουσι
 τῆς αὐτῆς τῆς κατὰ τὴν συνοδικῆς, τῆς χειρὸς. ἀλλ' ὥσπερ ὁ πατρί-
 λικός ἀβεσαλαμὶ κατὰ Δαβίδ τοῦ πρὸς αὐτὸν ἐπαρέστη, οὕτως φασὶ
 καὶ τούτον κατὰ τοῦ μεγάλου ἀθανάτου, ἐπαρῆσθαι. καὶ ἦν ἡ μὲν
 πρῶτος, ἐπεὶ. ἡδὲ συνερχία, Γρηγορίου. ὥσπερ καὶ ὁ ἀβεσαλαμ,
 συνεστήσατο μὲν ἀποκρίνω τὸς πολεμούντας τῷ περὶ αὐτοῦ. ἦν
 δὲ καὶ ἡ χάρις αὐτοῦ μετ' αὐτῶν. μετέλαβε δὲ ὁ θεολόγος τὴν χεῖρα
 τοῦ ἀβεσαλαμ, καταλλήλως. διὰ τὴν χεῖρα ἦν ὁ ἅγιος κατεφύγετο.
 φασὶ γὰρ ὅτι στήλην ἑαυτῷ κατασκευάσας ἀβεσαλαμ, ἔστησεν.
 ὀνομάσας ταύτην χεῖρα ἀβεσαλαμ. ἐμμενὺς οὕτως τὸ δραστήριον
 ἑαυτοῦ. πλὴν φησὶ τὸ μὲν λεγόμενον πορὶ τοῦ γηθεντός Γρηγορίου,
 ὑποβιβήσομαι. ἐν γὰρ τοῖς ἀμφιβόλοις πρέπει νυμφίω ἀποκλίνειν
 εἰς τὸ φιλάγον. ἢ ἀπιστεῖν, μᾶλλον τῇ φήμῃ παρὰ καταγιγνώσκοντων
 ὑπαιτι. ὁ δὲ κατὰ τὸν δημοθένην εἰπεῖν, οὐ λόγος ἀλλ' ἔργον ἦν.
 οὐδὲ ὑπόνοιαν ἀνέφελεντ^α. ἀλλὰ πληροφορία βεβαία καὶ ὁμολογούμενη
 καὶ πεπισθυμένη. καὶ πάντα κακηγουμένη, τούτο διηγήσθαι).

Ετέρα τί καὶ καππαδοκίαν ἐν τῶν ἐξαπῶν. καὶ τὰ ἐξῆς.
Απολογούμενος ὑπὲρ τῆς πείρας ἑαυτοῦ ὁ θεολόγος τὸν καππαδοκίαν
 γεωγῶν τετρασὸν ὀνομάζει. πάντες δὲ τὸ παρὰ φύσιν οὕτως λέγουσιν.
 καὶ προστιθῶσιν ὅτι καὶ ἐν τῶν ἐξαπῶν τῆς καππαδοκίαν ἐγένετο.
 καὶ ἐν τῶν τετρασῶν αὐτῆς. καὶ ὅτι οὐ καταγόσθῃ καππαδοκίαν. ἀλλὰ
 καὶ ἐν γένει τῶν ἀρμενίων, ἐπὶ μικτοῦ καὶ ἡμιόδου. ὡς ἡμίονος
 ἐξ ἵππου καὶ ὄνου. οὗτος ποίνω φησὶν ὁ γεωγ^ς, τὰ μὲν πρῶτα
 ἑαυτὸν πωλῆσας νόμῳ μαθῶ τοῦ διατροφῆς ἥτις μάλα λέγεται,
 διὰ τὴν Γαστέρα πάντ' ὑπέμενε. ἐξαπῶν δὲ καὶ εὐτελοῦς ἐπελάβετο

πολιτικοῦ ἀξιώματ^{ος} κρεῶν ταξινομητῶν ὑποδοχὸς γεγονώς. τὸν δὲ
τοιούτων, ὁππῶνα ὀνομάζουσιν. εἰ κακοὺς περὶ ἐμπιστοσύνην φανείς
καὶ πάντα καταναλίσκας ἀδδηφραγία ἔτενφῃ, φυγὴν ἐκένόησεν. ἐκ
πόλεως δὲ εἰς πόλιν φεύγων καὶ περιπλανώμενος, τέλος κατήντησεν
εἰς ἀλεξαν^{δρ}· ὡς μάλιστα ἄλλη ἐπὶ ὁλέθρῳ τῆς ἐκκλησί^{ας}. καὶ ἐνταῦθα
τῆς μὲν περιπλανήσεως ἴστα^{ται}. ἀρχεται δὲ τῆς κακουργίας. καὶ ἦντα
μὲν ἄλλα οὐδενὸς ἄξιος. οὔτε γὰρ λόγων μετέχε. τῶν τοῖς ἐλόν-
θεσις ἀνεμμένων εἰς μάθῃσιν. οὔτε κατὰ τὴν οἰκονομίαν καὶ διά-
λεξιν, ἡδύς ἦν καὶ χαρίεις. οὐδὲ σχῆμα γούν ψιδόν σύλαβείας
περιέκειτο. εἰς δὲ τὸ κακουργῆσαι καὶ ταράξαι πράγματα,
δοκιμώτατος καὶ ἐπὶ τῆςδεῖος: —

+ ἴτε καὶ διηγῶδε πᾶν οἷα καὶ ἀπὸ τοῦ ἁ^{γίου} ἔκτα ἐξῆς
Γινώσκετε φησὶν ὑμεῖς καὶ ἄλλοις διηγείδε, ὅσα ὁ Γεωργ^{ος} κατὰ
τοῦ ἁγίου ἐνεανιεύσατο. ὡς γὰρ φησιν πολὺτλας ἰωβ^ς. εἰ καὶ
φαῦλαι ἐνθανάτω ἐξαισῶν ὀπολλονται θλάδῃ, ἄλλοι δὲ καίσι
καταγελῶνται πρὸς τὸ παρὸν. παραδίδονται γὰρ εἰς χεῖρας ἀσε-
βῶν, ἕως ἢ ἀγαθότης τοῦ θ^{ου} κρύπτῃ^{ται}. καὶ τὰ ταμινομένα
ἐκαστέροις ὕστερον. εἴτε ἀρετῆς εἴτε κακί^{ας} ἐπιχειρα. ἡνίκα
ζυγασαίνεται τὰ ἡμέτερα καὶ ρήματα, καὶ ἔργα καὶ διανοή^{σεις}
τ^{ῶν} δικαίων ζυγῶς τοῦ θ^{ου}. ὅταν κατὰ τὴν ψαλμωδίαν ἀναστῇ
κρίναι τὴν γῆν. εἴπουν, τοὺς ἐν τῇ γῇ ἄνους. λέγει γὰρ διὰ
ἡσαίου ἐπὶ τὰ ἔργα αὐτῶν καὶ τὸν λογισμόν αὐτῶν ἔρχομαι
συναγαγεῖν λέγει δὲ καὶ διὰ μωσῆ^{ως} ἐνδοxyτερονόμῳ. οὐκ ἴδού
πάντα συνῆκ^{ται} παρ^ὰ ἐμοὶ καὶ μνημονεύη^{ται}. εἰ δὲ παρῶ κρείσσ^{ων},
γινώσκῃ καὶ φανερωθῇ. ὅτι δὲ ἐδίκαιοι πολλοὶ εἰς
χεῖρας ἀσεβῶν παραδίδονται, παθέτωσε ὅταῦτα εἰπὼν ἰωβ^ς
καὶ οὐ μόνον εἰπὼν ἀλλὰ καὶ παθὼν. ἔαυτὸς γὰρ τέλειος ὢν
ἐν ἀρετῇ ὡς ἡ περὶ αὐτοῦ μαρτυρία, τοσαῦτα ἐπιχειρίσας ἐπλή-
ρη περὶ τοῦ ἐξαιτῶμαι αὐτὸν διαβολ^ῃ. ὥστε οὐδὲ Διωατοῖ

ἐστὶ ταῖς αὐτοῦ συμφοραῖς ἀντιπαρθεῖναι πικρὰ τῶν ἐξ αἰῶνος
 κακοπαθησάντων. πρὸς γὰρ τὰ ἐναντία τοῦ βίου μεταπεσόντας
 αὐτῶ. πένθος ἐκ πλουσίου. ἢ ἄλλως ἀπὸ κακίπαιδος ἐν μὲν
 κακοῦ ῥοπῇ τέχονε. καὶ οὐδὲ χάσαν εἶχε θρηνησαι τί τῶν
 κακῶν. διὰ τὸ κατὰ συνέθειαν ταῦτα ἐπέχεσθαι. ὥσπερ
 γὰρ ἐν τοῖς κώμασι. τὸ μὲν, λήγει, τὸ δὲ, ἀνίσταται. τὸ δὲ
 ἤδη φρικτὴ μελαίνετ^{αι}, οὕτω καὶ τῶν ἐπείνων κακῶν. τὰ μὲν,
 ἐπέπαντο, τὰ δὲ παρῆν. τὰ δὲ προσεδόνατο. καὶ οὐ μόνον
 ἐξημιώθη κτήματα, καὶ γῆμαι, καὶ πολλὸν ἢ καλλοῦς παῖδας.
 ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ σῶμα ἐπλήθη ἔλκει ποικίλῳ ἢ τὴν γυναικα
 εἶχε προδήκην τῆς συμφορᾶς. παραμυθούμεν αὐτὸν, λόγοις
 βλαβεροῖς. εἶρηκε γὰρ αὐτῶ. εἶπον τι ῥῆμα πρὸς κῦ καὶ τε-
 λούτα. ἐπαυασόμενος οὕτω τοῦ θανά. ἐπιδόραζε γὰρ
 ἡ γυνὴ ἵνα ὁ ἰωβ, σὺν τῷ σῶμα πληρῇ καὶ τὴν ψυχὴν διὰ
 τῆς υλασφικί. καὶ οἱ εἰς παραμυθίαν δὲ ἥκοντες φίλοι, ἐπεμ-
 βοῦντες ἦσαν αὐτῶ. καὶ συνεπιτόνοντες τὰ αἰγεί^α καὶ
 ὥς αὐτὸς εἶπε, παρακλήτορες κακῶν. τούτῃσι, κακῶς παρα-
 μυσόμενοι. ὁρῶντες γὰρ τὸ πάθος τοῦ ἀνδρός. τὸ δὲ αἴτιον
 τοῦ πάθος ἀγνοοῦντες ὥς ἀπόρρη, οὐ δοκιμασίαν ἀρετῆς
 τὴν πληρὴν ὑπελάμμανον, ἀλλ' ἁμαρτίαν ἀνταπόδοσ. καὶ οὐδὲ
 ἠοκίμουν τούτῳ ὀνειδίζοντες. καὶ τοι γὰρ καὶ διὰ κακίαν
 ἔπασχει, ἔπρεπει αὐτὸν ὑποκλεῖπ^{ει}. καὶ κοφίξεν τὴν
 λῆπην τοῦ φίλου, τοῖς παρηγορητικοῖς λόγοις. καὶ οἶον κατὰ
 ψεύδεσθαι λέγοντας, ὡς οὐ διὰ κακίαν ἡ πληγὴ: —

Οὕτω μὲν οὖν ὁ ἰωβ καὶ τὰ πρῶτα τῆς περὶ αὐτὸν.

Οὕτω μὲν ὁ ἰωβ τῶν πραγμάτων αὐτῶ μεταβεβλήκειν διέ-
 μενεν ὁ αὐτὸς ἀταπεινῶτον πανταχοῦ διασφ^α τὸ τῆς
 ψυχῆς φρόνη^α. καὶ πάντα ἦσαν τὰ περὶ αὐτὸν πρῶτα
 προχρέντα. ἀντιπαράταξις γὰρ ἦν ἀρετῆς ἢ φρόνου,

ἡδίαβο. ὁ μὲν γὰρ διαβολὸς ἠγωνίζετο, ἵνα κυριεύσει τῆς
ἀρετῆς, καὶ ἵνα κατενοδώσῃ τὴν κακίαν. τῶν γὰρ δικαίων
οὕτω πασχόντων, ἀμείνων αὖ ἐνομιάθη, ἡ ὁδὸς τῶν ἀδίκων. καὶ
οὐδεὶς εἰλετο τὴν ἀρετὴν ἵνα μὴ τὰ ὅμοια ὑποστῇ τῷ ἰωβ.
ἡ δὲ ἀρετὴ πάντα ὑπέμεινε ἵνα μὴ ἡττηθῇ. ἀλλὰ καὶ τοὺς
ἐργάτας αὐτῆς φυλάξῃ ἀπώτου. καὶ δείξῃ ὅτι καὶ ἐν ταῖς
συμφοραῖς πλέον τί ἔχουσιν. οἰκειούμενοι θῷ δὲ ὑπομονῆς.
τί δὲ ὁ θς ὁ πρὸς τοῦ ἰωβ διαλεγόμενος. Διὰ λαίλαπ^{ος} μ^η
ἵνα φοβήσῃ τοὺς φίλους αὐτοῦ. λαίλαψ γὰρ, συρροὴ ἀνέμων.
Διὰ νεφέλης ἐλάλει πρὸς αὐτοὺς. ἡ ἵνα δείξῃ, ὡς ἐκ τῶν
ὕψων αὐτῷ φέρεται. τὰ νεφὲς γὰρ ἐκίβειν δοκοῦσι τῷ
ὕψῳ. ἡ καὶ ὡς ἡδεῖα φέροιτο, διὰ τῆς νεφέλης γράφεται.
τί ποιεῖ ὁ τυχὺς εἰς ἀντίληψιν, καὶ βραδύς εἰς κόλασιν.
περὶ οὗ φησὶν ὁ δαδ. ὅτι οὐκ ἀφήσει πρὸς τὴν ῥάβδον τῶν
ἀμαρτωλῶν ἐπὶ τῶν κληρῶν τῶν δικαίων. ὅπως αὖ μὴ ἐκτεί-
νωσιν οἱ δίκαιοι ἐν ἀνομίᾳς χεῖρας αὐτῶν. ἐπὶ τέλει τῶν
ἀγῶν, ἀνακηρύττει λαμπρῶς τὸν ἑαυτοῦ θεράπον. φανερώσας
καὶ τὸ ἀπόκρυφον καὶ ἄγνωστον αἴτιον, τῆς πληγῆς. ὑπολάμ-
βανε γὰρ φησὶν ὁ ἰωβ μὴ δι' ἄλλο τι συγχωρῆσαι με ἐπεκ-
θῆναι σοι τὰ λυπηρὰ. ἡ διὰ τὸ δεῖξαι πᾶσι τὴν σὴν ἀρετὴν.
αὕτη ἡ ἀνάγκη τὸ ἀλεξίτῃριον ἐστὶ τῆς τοῦ ἰωβ πληγῆς. αὕτη
τέφαιος τῶν ἀγῶν, καὶ τῆς καρδίας ἀμοιβή. τὰ γὰρ μετὰ
ταῦτα οἰκονομηθέντ' εἰς αὐτῶν. φησὶ δὲ τὰ τοῦ ἀπῶνου
πλούτου τοῦ δωρηθέντος αὐτῷ ἐνδιπλῶς μετὰ τοὺς ἀγα-
θούς, εἰ καὶ μεγάλῃ τινὲς οἰοῦνται. ἀλλ' οἶν πρὸς τὸν θ-
εῖται λόγον. ἦτοιμα πρὸς τὴν παρὰ τοῦ θς ἀνομήνην,
μικρὰ εἶσαν. ὡς κατ' οὐδένα τρόποντ' αἰωνίως διωκόμενα
παρὰβάλλεσθαι. καὶ ἕνεκα τῶν μικρῶν καὶ ταπεινῶν
κατὰ τὴν διανοίαν ὠνοκονήθη. οἱ γὰρ ἀσθενεῖς κατὰ νοῦν

καὶ πτωχοί, ὅταν ἴδωσι δίκαιον ἀσθενούντα, ἢ πτωχούοντα.
 ἢ ἄλλως κακοχούμενον, μηδὲν μέγα ἐκ ὑψηλῆς ἐννοεῖν δυνα-
 μενοι, ἀφείδον τοῦ παντός κατακρίνουσι, πόσω μᾶλλον ἐπὶ
 τῷ πάθει καὶ τῇ ἀσθενείᾳ μεταβολῇ τοῦ ἰωβ' ἐμολογουμένως
 δικαίου ὑπάρχοντος, ἔπαθον αὖ τοῦτο εἰμὴ πρὸς τὸ ἀρχαῖον αὐτοῦ
 καὶ τὸ διπλασίον ἐπαυῆλ τὸ περίφανές καὶ ἐπίδοξον. τί οὖν
 ἐν τούτῳ συνέβουεν. ἔφυγεν αὖθις ἡ νόσος αὐτόν, ὥς εἰκὴ
 προσελθούσῃ καὶ μηδὲν ἀνίστασα πλέον. ἀνέθαλλεν εἰς δούτε-
 ραν ἡμῶν ἡσυχίαν. ἠνέμοεν ὁ βίος πάλιν τοῖς ἅπασιν. καὶ διπλασί-
 ᾱ ἐπὶ τὸν θεὸν ἀπανταχόθεν ὁ πλούτος πάλιν συνέβροθεν. ἵνα
 τὸ μὲν, ὥς μηδὲν ἀπολελωμένος ἔχη. τὸ δὲ ὑπάρξῃ τῆς κατὰ
 τὴν δικαίαν μεθόδου. ὁ τῶν παιδῶν δὲ ἀριθμὸς, ἴσος τοῖς ἀποθα-
 νούσιν ἐβλάστησεν. ὅτι οἱ παῖδες, ὥς τε νεώτεροι, ἔζων τῷ κατὰ
 λόγον μέτρῳ τῆς φύσεως. ὅπερ οὖν ἔφην ἐνεκα τῶν μικροψυχῶν
 καὶ μικρῶν περὶ διάνοιαν, ἢ διπλῆ τῶν ἀπαλωθέντων ἀνομομήτη
 ἀντίδοσις. ἵνα μάθωσιν ὅτι οὐκ ἐπικαταλείσκει, τοὺς ἐκ
 ζητημάτων αὐτῶν. οὐ κοῦν, οὐδὲν ἐνταῦθα θαυμαστὸν εἰμὴ
 ἐδοκιμάσῃ τῷ πυρὶ τῶν πειρασμῶν ὁ δίκαιος, ὥς χρυσὸς ἐν χυ-
 νούτι. καὶ λαμπρότερος ἐφάνη τὸ δοκίμιον ἐπιδείξοντος.
 μᾶλλον δὲ τοῦτο καὶ πολὺ θαυμαστόν, ἐὰν ἡ φλόξ τοῦ πειρασμοῦ
 ἐπὶ πολλὴ διήκῃ. καὶ οὐ τὰ ἀπεσβέσθῃ συναπελθούσα
 τῷ ὑποκαυφάντι αὐτῷ Γεωργίῳ, ἐκ ποδῶν διὰ τὰ χρο-
 νισμένα: —

Εντεῦθεν ἔμεινεν ἡν ἐκ ποδῶν ἐκ τὴν φυτάδα. καὶ τὰ ἔμει-
Ο μὲν ἅγιος ἀθανάτῃ ἀνελώσθαι ἀπὸ τοῦ μέσου διὰ τὰς
 ἐπὶ Γεωργίου. καὶ τὴν φυγὴν αὐτῷ, λίαν καλῶς ἐκονομαεῖ.
 προσῆλθε γὰρ τοῖς φροντιστηρίοις τῶν κατὰ Αἰγύπτου ἀσκητῶν.
 ὧν οἱ μὲν, ἵνα φθῶσι τὴν θνητὴν αἰσῶν, ἐρημίαις καὶ θηρῶν
 νότοις ἑαυτοὺς ἔδωκαν. Ἐφύλον ζῶντες βίον. καὶ τοῦτο

μόνον κόσμον εἰδότες, ὁ ἡλεποῦσιν ἐν τῇ ἐρήμῳ. οἱ δὲ μεγάρες
εἰσὶν, ἢ τοικοποιοί. τοῖς μὲν τοῦ κόσμου πρᾶξι, τεθνηκό-
τες. ἄπικατρουμένα καὶ ταγαπόμενα ταγαπῶσιν ἡμᾶς.
ὥς ἀπατῶσιν ὁδοιῶταις, ὥς ταχέως σφρομένας μεταμολῶ.
ἀλλήλοισ δὲ κόσμος ὄντες. καὶ ἀλλήλοισ κατανοοῦντες εἰς πα-
ροξισμὸν ἡγάπης, καὶ καλῶν ἔργων. σίδηρος γὰρ σίδηρον ὀξύνει.
καὶ ἀνὴρ ἀνδρα τῇ παραδέσει καὶ συγκρίσει, διεγείρει πρὸς
ἀρετῇ. τούτοις τοῖς ἀσκητοῖς οὐκ ἔστιν ὁ αἶγιος. μιμνῆται
χρὶ τὸν εἰρηνοποιῶσαν^α καθαρό παῦλος, διὰ τοῦ αἵματος
τοῦ ἁγίου. αὐτοῦ. εἴτε τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, εἴτε τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.
καὶ καταλλάττει, ὥς αὐτὸς ἀλλήλοισ, τοῖς ἐρημικοῖς καὶ
μυῖσας. καὶ δείκνυσιν ὅτι ἱεροῦ τίς ὢν καὶ ἁγίων λαὸς
ἐν θεοῖς τελείωσιν δύνανται εἶναι φιλόσοφοι. εἴπω
ἡσυχαστῶν, καὶ ἀσκητῶν. καὶ ἀσκητικῇ πᾶ καὶ μοναδικῇ φιλο-
σοφίᾳ, δείκνυσιν τῆς τοῦ ἱεροῦ κατὰ τὴν ἡσυχίαν. τὰντα ἀποδείξας,
τὸν ἐρημικὸν βίον καὶ τὸν μεγαλῶν, ἀλλήλ^α συνεινέχουσιν.
ὥς τε καὶ τοὺς πρακτικοὺς ἔχει τὴν ἡσυχίαν, καὶ τοὺς ἡσυ-
χαστὰς τὴν πρᾶξιν. ἐπεισε γὰρ ὅτι τὸ μονάζειν εἴπω ἡσυ-
χάζειν, οὐκ ἐν τῷ ἀναχωρεῖν ἀπὸ τῶν ἀνῶν σωματικῶς
φασακίηται, ἀλλ' ἐν τῇ ὁυσταδίᾳ τοῦ τρόπου. καθ' ὃν λόγον
καὶ ὁ δαδ^α, καὶ περδοκῶν συντεταχθαι πλῆθος, καὶ πρακ-
τικώτατος, ὡς τὴν τελειότητα τοῦ ἡθους μὴ διαφθεῖρασ-
θαι τὸ ἐν μέσῳ εἶναι πραγμ^α. τοῦ δὲ λόγου μὴ ἀποδείξας.
αὐτὸς λεγ^α κτ^α, μόνος εἰμὶ ἐγὼ ἕως ἂν παρῇ. περὶ
γὰρ εἶναι τὴν μονίαν οὐκ ἔστι μ^α, παρίστασι ἐν ἀρετῇ. καὶ
οἱ ἐν αὐτῷ τῶν τοῖνυν ἀσκητικοί, ὁμοῖα συνεισενεγκόντες τῷ
ἁγίῳ πρὸς τὴν τῆς ἱεροσύνης τελείωσιν. καὶ ὅσον διδάξαι
μὴ τὸ λεῖον ἡθος σκηνομαίνας τῇ μετὰ τῶν πολλῶν
ἀναστροφῇ, πλείονα τὰ συντελούμενα πρὸς τὴν πνίχην

ἀσκησιν, καὶ ἡσυχίαν αὐτοὶ ἀντέλαμον παρὰ τοῦ ἁγίου.
καὶ τοῦτο εἶχον μόνον ὅπερ ἤρεσκε τῷ ἁγίῳ. καὶ τοῦτο
πάλιν ἀπαμειβόμενον καὶ ἀποδοτικόν ὅπερ ἐκείνῳ οὐκ ἤρεσκε.
καὶ τοσούτον ἐτίμων τὸν ἄνδρα, ὥστε ἐπεὶ τινες ἦλθον
ἀνεξουνητῶντες αὐτὸν. τοὺς μὲν, ἡξίωσαν λόγου. αὐτοὶ
δὲ τὸ ὑπὸ ἐκείνου ἀποθανεῖν, μείζον ἐκρίνον μακρὰς
ἐννεκείας καὶ χαμολυγίας κακοπαθείας, ἢ ὑπέμενον: —

Ο μὲν οὖν ἐν τοῖς ἡν, καὶ τὸ τὸ σολομῶντος, καὶ τὰ ἕξ
οὖν οὖν ἁγιος ἐν τοῖς κατ' αὐτοῦ παντὶ περὶ τῆς. Ἐπαῖν
δὲ τὸ τοῦ ἡσυχίου λέγοντ'. Ἐάδιζε εἰσελθε εἰς τὰ ταμεία
σου ἀπὸ κλεισθῆναι τὴν θύραν σου. ἀποκρύβη θιμικρὸν, ὅσον
ἕως αὐτὸν περὶ τῆς ἡσυχίας. βέλτερον γὰρ ἐκρίνειν ὅπα μὲν
ἀθανάτῳ κρυβήναι μικρὸν κατὰ τὸ γεγραμμένων. καὶ ὑπομένειν
παρὰ τὴν ψαῖον τὸν τοῦ πολέμου καιρὸν, ἵνα οἱ φλεγμαίνοντες
καὶ ζητούμενοι αὐτὸν ἀποκτεῖναι παύσων. καὶ τότε αὐτὸς
σὺν τῷ καιρῷ τῆς εἰρήνης ἐλθόντι, ἀναφανῇ. ὅπου ἔ-
μελλον. ὁ δὲ ἀρετιανὸς γεωρ' μὴ ἔχω τέως τινὰ τὸν καλῶ-
ντ' καὶ ἀνδιστάμενον, ἀνταγωνίζεσθαι καὶ ἀρπάξει πρὸς τὴν
ἐαυτοῦ αἵρεσιν τοὺς ἐν αὐτοῖς καὶ σιγῇ. ἔπειτα τῶν ἐν τῇ
ἀνατολῇ τοὺς ἀσθενεσθῆναι αἰεὶ περισλαμβάνει. ἡτοῦ τοῦ
συγκαταγωνίστου, διὰ κοφότην ἢ δειλίαν. ἴσῃ: οἱ κεισῶναι δὲ τῶν
ἀπλωτῶν τοῦ τότε βασιλεύοντος κωνσταντίας ἀρετῇ ἔ-
κατὰ γὰρ τὸ εἰρημένον περὶ τῶν ἰουδαίων παρὰ τοῦ ἀποστό-
λου μαρτυρῶ τῷ κωνσταντίῳ, ὅτι ἡλὸν εἶχε θυ. ἀλλ' οὐκατε-
πίγνωσιν. ἡτοῦ οὐ καλοποιήσαντος. ἐξαγοράζει δὲ ὁ γεωρ' ἀπὸ
τῶν παραδυναστευόντων, τοὺς φιλοχρίστους κακῶς δαπανῶν εἰς
αὐτοὺς, τὰ ἐκ φιλοχρίστου τῇ ἐκκλησίᾳ ἀλεξανδρῶ διδόμενα
χρήματα πενήτ' ἐνεκεν μάλιστα δὲ, τοὺς περὶ ἀσέβειον τὸν
συνούχον τῆς βασιλικῆς αὐλῆς προιστάμενον ἔ-
ἀρετιανίζον,

πρὸς αὐτὸν διὰ χρυσῶν ἐπεσπασατο. οἵτινες διὰ τὸν
δίνουχοιόν, ἀμφίμολοι δοκῶσι. εἴτε ἄνδρες εἰσὶν. εἴτε
γυναικες. φανεροὶ δὲ εἰσιν ἀσεβεῖς. καὶ οὐκ οἶδατι παθόντες
οἱ ῥωμαῖ βασιλεῖς τοῖς γυναικώδεσι ταῦτο. ἥ δὲ τὰ τῶν
γυναικῶν ἐμπιστευμένοις, ἐπαρτίθουσι διακονίῃ καὶ διοικήσας
ἀνδρῶν δεομέν. πλὴν ὁ γεωργίος, ἰσχυσε πολλοὺς προσλα-
βέσθαι εἰς τὴν ἀσέβειαν. ἔχοντι ὡς Πλάσαν τὸν παμφύλου
δούεβιον. ἄνδρα κορυφαῖον τοῦ κατὰ ἀρετὴν κύκλου καὶ λόγιον.
ἐν ἐπισκόποις. εὐάντην δοκῇ προσφιλεῖς. λόγιον ὀνομάζειν
τοῦ αἰρετικῆς. αὐτὸς δὲ ὁ γεωργίος ἀμαθὴς ὢν καὶ ἱερῆς
ἀμνηστῆς. ἥ δια τοῦτο ὡς Πλάσας χεφόμενος τῷ δούεβίῳ ἀντὶ
χειρὸς ἦν, τῷ περὶ αὐτοῦ συνισταμένῳ ἀθεοσίμῳ, τῶν αἰρετι-
κῶν. παρέσυρε γὰρ τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸ δόγμα τὸ δούεβες. ἀπλῆ
χαρίσκοις πίξων τὸν χρυσόν. ὃν δὲ δούεβοις αἰτὶ συναγόμεν.
τὰ γὰρ περιττόν τ' τῶν δαπάνημ' τῆς ἐκκλησίᾳ, τοῖς πένκων
οἱ κακόνες τῶν πρῶν ἀπεκλήρωσαν. αὐτὸς ὅρταν ἐποίητο
πρὸς τὴν ἀσέβειαν. ἥ τὴν ταύτης σύστασιν ἥ βεβοῖα. —

Ταύτης ἀποτελέσας τῆς διωαστῆς. ἥ τὰ ἐξῆς:
αὐτὰ συμπράττοντος δούεβιον τῷ γεωργίῳ. πρὸ μὲν, ἐν σελευ-
κεῖα. ἐν ἥ ναὸς τῆς ἀγίας μαρτυρικῆς ἰδρυται. συνέδοσι οἱ ἀρειανοὶ
συνεκοιμήσαντες, τὸ ὁμοούσιον ἐξεκηρυξαν. ὕστερον δὲ, τὴν κων-
σταντινου καταλαβόντες, ἥ τὸν Ἰβαν ἀθανάτ' ἀπεκνήρυσαν. ταύτας
δὲ τὰς δύο πόλεις τὴν σελεύκειαν φησὶ ἥ τὴν κωνσταντινου.
ἐπὶ τοῖς καλλίστοις ἄρτι τότε γνωριζομένας. ἥ ἐν αὐταῖς γεγονῆα
συνόδος. ἐπισκήμους ἐπὶ τοῖς κακοῖς ἐποίησεν. ὀνομαστὴ γλώσσαι
καλῶς ἐμύρισαν αἱ κακῶς συμφωνήσασαι. ὕψουν γὰρ ἐβούλοντο,
τὰ τῆς ἀσεβείας πυργώμ' εἴτε συνέδριον τοῦ καὶ ἀφ' αὐτοῦ, ὕψου χ' ἥ
κατακρίνατ'. αὕτη γὰρ ἡ σύνοδος πάντ' ἄνω καὶ κάτω πεποίηκε.
καὶ τὸ μὲν δούεβες δόγμα, καὶ παλαιὸν ὅπερ ἦν τῆς ἐν νικαίᾳ

πρώτης συνόδου τὸ ὁμοῦσιον λέγω, κατέλιπε. Ἐ' ὥσπερ οἱ
 πολιορκούντες πόλιν χάρακα βαλόντες περὶ τὰ τεῖχη μηχανή-
 νησιν ταῦτα κατασείουσιν, οὕτω ἡ σύνοδος αὕτη, ὡς
 χάρακα βαλόνσα τὰς ἀντιθέσεις λέξει, κατέσειε μὲν τὸ
 ὁμοῦσιον. ἠνοίξε δὲ θύραν τῇ ἀσεβείᾳ, δι' ἧς ὁδύσει καὶ
 παρρησιάζεται. ἠνοίγη δὲ ἡ θύρα τῆς αἰρεσεως, διὰ τῆς τῶν
 γεγραμμένων μεσότητος. τούτῃ, διὰ τοῦ μέσου πᾶς ἔχει,
 τὰ περὶ τῆς συνόδου γεγραμμένα. ὡς τε διύσασθαι τὰντα,
 καὶ οὐσεβῶς μυεῖσθαι καὶ ἀσεβῶς. οἷον ὁ πῆρ, μείζων τοῦ
 ἡοῦ, ἢ ἡοῦ, ὁμοῖος τῷ πῆρι, καὶ τὰ παραπλή. τὰ τοιαῦτα
 γὰρ ὀνόματι, ἐπαμφοτερίζουσι. καὶ λεχθεὶν μὲν ὁ πῆρ οὐσε-
 βῶς μείζων ἡοῦ κατὰ τὸ αἴτιον. ἀσεβῶς δὲ κατὰ τὴν φύσιν.
 καὶ ὁ ἡοῦ ὁμοῖος τῷ πῆρι οὐσεβῶς, εἰπερόκεται καὶ τὸ ἀπαρ-
 λήτως. εἰ δὲ μή, ἀσεβῶς. ἐξέθεντο δὲ οἱ τῆς συνόδου, τοιοῦτον
 ὅσον ἐπαμφοτερίζον. προφασίζόμενοι, ὅτι αὐδοῦμετα τὴν
 γραφὴν μὴ δαμοῦ λέγουσαν τὸ ὁμοῦσιον. καὶ φυλάττομεν
 τὴν χρῆσιν τῶν δοκιμωτάτων ὀνομάτων, τὸ ὁμοῖον μάλο μὲν
 εἰσαχουσιν. ὁ γὰρ ἀπὸ φῆ, εἰκόνα τοῦ πῆρς τὸν ἡόν καλεῖ.
 ἥτις ἐστὶν ὁμοίωσις τοῦ ἀρχετύπου. τῇ δὲ ἀληθείᾳ, ἐβούλατο
 τοῦ ἀγράφου ἀρειανισμοῦ ἀντιστά. ὁπότε, τὸ μὴ τῆς
 αὐτῆς οὐσίας λέγειν τὸν ἡόν τῷ πῆρι, ἀλλ' ὁμοῖοι. τὸ δὲ ὁμοῖον,
 οὕτω τὸν τῷ ἡώ ὁμοίωται. ἀλλὰ πῆ μὲν, ἴσον. πῆ δὲ
 ἄνισον. ἀγράφον δὲ λέγει τούτο ὡς μηδαμῶς τῆς γραφῆς οὐρεσκό-
 μενον. οὐ δαμοῦ γὰρ ἐγγένη γηένως ὅτι ὁμοῖος ἐστὶν ὁ ἡοῦ τῷ
 πῆρι. ἀλλὰ ἀρειανοὶ ὁμοῖον λέγοντες τὸν ἡόν καὶ προσέπε-
 σαν ὅτι καὶ κατὰ τὰς γραφὰς τούτο λέγουσιν. ἵνα καὶ οἱ
 ἀπλοῦστεροι ἀκούσαν ὅτι γραφικόν ἐστὶ καὶ οὐσεβὲς τούτο
 τὸ ὄνομα, ὡς δέλεαρ αὐτὸ δέξων. καὶ περὶ παρῶσι τῷ
 ἀγγίστρῳ τῆς αἰρέσεως. ταύτην ἐγὼ τὴν σύνοδον εἰκόνει

καλῶ, λίθου δαιμονίην λεπτιύοντ^{ος} πρὸς πάντα δρῶσαν
τοὺς παριόντας. Διότι πίττωσ ὄρον ἐξέθετο, ἐπαμφοτερίζοντ^α
καὶ ὀνόμασι κοινοῖς χρῆσασμένη, καὶ πρὸς τοὺς αἰρετικούς καὶ
πρὸς τοὺς ὁρθοδόξους ἀπέμλεπεν. οἱ οὐκ ἴσασιν οἱ Ἕλληνες τοὺς
ῥητοῖς. καλῶ δὲ αὐτὸν καὶ νόθογον. εἶτα, ὑπόδημα, ἀμφοτέροισ
ἀεμόζον τοῖς ποσὶ. τῷ τε δεξιῷ, καὶ τῷ ἀριστερῷ, αὐτῇ ἡ σινύδοδος
οὐκ ἦκουσε τοῦ σιγᾶν λέγοντος. μὴ λήμα ἐν παντὶ ἀνέμῳ. μὴ
δ' ἅτατ^{ος} ἔσο καὶ ὀπασαίτωχος. μὴ μὴ ποροῦν ἐν πάσῃ ἀβραπῷ.
ἀλλ' ἐν μόνῃ τῇ τῆς Ὀυσεβείας βασιλικῇ ὁδῷ. παραλαμβάναντε δὲ τὰ
τοιαῦτα ἡ σινύδοδος, ἐξουσίαν λαβοῦσα τὴν νεόχρατον κακουργίαν.
πειθεὶς γὰρ αὐτοῖς κωνσάντιος. ἔγραψε ταυτοῖς εἶναι ὅμοιον καὶ
ὁμοουσίον. καὶ μηδὲν τίβλαπῇ εἰς τὴν Ὀυσεβείαν. ἐντεῦθεν
ἀφορμὴν ἔχοντες οἱ ἀρειανοὶ, καὶ τὴν κατὰ τοῦ ἀληθινῆς δόγματ^{ος}
ἐπίνοιαν ἐσκαμίσθησαν. κατὰ γὰρ τὸν ἱερεῖν, σοφοὶ ἦσαν τοῦ
κακοποιῆσαι. τὸ δὲ καλῶ ποιῆσαι οὐκ ἔγνωσαν: —

ἤτοῦθεν ἡ σοφιστικὴ τῶν αἰρετικῶν. ἡ τὰ ἐξῆς:

ἤτοῦθεν οἱ ἀρειανοὶ κατέκριναν. οὐκ ἀληθῶς ἀλλὰ καὶ σοφισ-
τικῶς, εἰ ποὺ ὑποκεκρυμμένως ἡ ἐσκαμίσθησιν τὸν σῶρον
ἀέτιον καὶ λόγῳ μὲν καὶ σχήματι αὐτὸν ἀπεκήρυξαν, ἵνα καὶ
αὐτοὶ δοξῶσι Ὀυσεβεῖς. καὶ πιθανῶς ἐπιχειρῶσι καὶ τοῦ
ὁμοουσιῶν. ἔγραψεν δὲ καὶ ἀληθεῖα καὶ τὸ λεληθός, σιωπερόν
τοῦ ἀρειανίζοντ^α ἀέτιον, καὶ σιωπῶνιζοντο. καὶ ὅτε δὲ ἔδοξαν
αὐτὸν κατακρίνειν οὐκ ἐνεδέξαντο αὐτῷ μετὰ τὴν Ὀυσεβείαν.
ἀλλὰ μόνον ἠπαύσαντο, ὥς πολλὰ ἐπιδεικνυκῶς καὶ φιλονείκως
συγγράφοντ^α. ἐντεῦθεν οἱ τῆς βεβήλου σινώδου, λαϊκοὺς ἐκ-
τοῖς συγκαλέσαντες, ἔκριναν τοὺς ὁσίους ἐπισκόπους. καὶ τὰ
βεβιωμένα αὐτοῖς, παρανόμως ἐξήταζον. πῶς γὰρ οὐ παρὰ
νόμον τὰ τῶν ἐπισκόπων ἐνώπιον λαϊκῶν ἐξετάζεσθαι, καὶ
μύνησθαι τὰ ἀμύκτα. καὶ τὴν δημοσίαν τῶν λαϊκῶν ὄψιν καὶ

19
τὰ μυστικά ζητήσῃ. Τὰ γὰρ ἱερά καὶ περὶ ἱερέων καὶ καθ' αὐτοῦ
ἐξετάζειν τοῖς ἐπισκόποις, μὴ παρόντων λαϊκῶν. ἡ δὲ ἰσογία, τοιαύτη.
ἰσχυρὰς γὰρ τις ὑποβληθεὶς παρὰ τῶν ἀρειανῶν, κατέειπε τοῦ μεγάλου
ἀθανασίου. ὅτι ὁ περιόδουτος ἐκείνου κατὰ γνώμην αὐτοῦ, τράπηλάν τε
ἱερὰν ἀνέτρεψε. ἡ ποτήριον ἱερὸν σινέτριψεν ποταλάω^α αὐτὸν
ἱερουργοῦντα. τούτο μὲν οὖν τὸ μυστικὸν προέβληκεν. ἐκρίνατο δὲ παρὰ
δικαστῶν λαϊκῶν. οἷς ἡ δημοσία ὄψιν οἰομάζει. οἱ δὲ καὶ συνοφάντας
ἐμαρτύρωτο καὶ τῶν ἐπισκοπῶν, ἐπὶ ῥητοῖς μαρτυρίαις. ἡ γοῶν
ὁριζόμενοι καὶ ὁμολογουμένοις. συνετίθετο γὰρ τὸ δεῖν δοῦναι
τοῖς συνοφάνταις, εἰάν ἐκ τῆς αὐτῶν συνοφάντι κριθῶσιν,
εἴτεον κατὰ κριθῶσιν οἱ κρινόμενοι παρ' αὐτῶν ἐπίσκοποι. Διὸ
καὶ οἱ μὲν εὐσεβεῖς ἀρχιερεῖς, ἐξωρῶντο τῶν ἐκκλησιῶν.
ἀντεσκήγοντο δὲ, οἱ ἀσεβεῖς. ἅθλ' ἀνασεβείας τὴν προεδρίαν
λαμβάνοντες. καὶ οὕτω ἀπητούτω, τὰ χειρογραφῆς ἀσεβεῖς.
τούτῃ, ἡν αὐτοὶ ὑπογράφουσι, ἐν τοῖς ἀσεβῶν δογματικαῖς.
καὶ παρίσαν οἱ ἀναγκάζοντες νοτάριοι. μέλαν ἐχραρίζοντες ἐπ' αὐτῷ
μετὰ τοῦ τόμου τῶν δογματικῶν. καὶ τὸν συνοφάντη ἐπὶ
ἔχειν ἔλεγον, εἴτις ἀναβάλλοιτο πρὶν υπογράψαι. πολλοὺς οὖν
τούτοις τοῖς λόγοις ἠπάτησαν. ὥστε καὶ τοὺς Δοκίμους εἰ
καί τι, συναπαρτάναι τῇ βλασφημίᾳ, διὰ τὸ ὑπογράψαι. ὥς καὶ
τὸν τοῦ θεολογῶντος πρὸς τὴν Διανοίαν οὐκ ἔπεσον. καὶ ὑπογρά-
ψαντες γὰρ, ὑπὸ εἶχον ἐν τῇ ψυχῇ τὴν πίστιν κατὰ δὲ ὅλας
ὑπέγραψαν, ἡ πατήρ. καὶ συνεθεῖν καὶ κοιωνῆσαι, ἔδωκαν
τοῖς ἀρειανοῖς τοῖς πονηροῖς καὶ ἀμφοτέρω, καὶ κατὰ τὴν διάνοαν.
καὶ κατὰ τὰ παρ' αὐτῶν γραφόμενα. καὶ ποσούτων ἐβλάβησαν, ὅσον
οἱ πρὸς ἐπίσαν καὶ μὴ πανθέντες μὲν ὑπ' αὐτοῦ. τῷ γε μὴν κατὰ
δριμυταίντες τοὺς ὁφθαλμούς. ἢ καὶ μελανοῦν τὰ πρόσωπα.
ἀντίκειται δὲ ὁ θεολόγος διὰ τοῦ καπνοῦ, τὸ γενομένην υπογράφει
διὰ μέλανος. ὅπου ἀπὸ καπνοῦ ἐν τοῖς τοίχοις, συνίσταται καὶ
συνεγεί^α τούτο τὸ πάθος καὶ πολλὰς ἐδάκρυον. κατὰ γὰρ

τὸν συμπαθέστα ^ω ἱερε, ποιμένες ἠφρονόουντο, τὴν μερίδα
τοῦ θυ κατησχυναν, τὴν ἐκκλησίαν λείω. τὴν συναθροί-
σθεισαν τοῖς τῶν προφητῶν καὶ ἄλλων διναὶ αἵμασι. καὶ
τοῖς τῶν μαθῶρων, καὶ αὐτοῖς τοῖς χυ παῖθεσι. πλὴν γὰρ
ὀλίγ, ὅσοι, ἠδὲ διὰ σμικροῦ κατὰ φησὶν ἰσοκράτης, ἠμελήθησαν
καὶ παρὰ φησὶ. ἠδὲ ἀρετὴν ἀνέστησαν. ἵνα σπέρμα δύσε/βεί
ἀπολειφθῶσι τῷ λαῷ. πάντες παρεσύρθησαν. καὶ τοῦ καιροῦ
καὶ τῆς δυναστείας τῶν αἰρετικῶν ἐχλόντο λαύφυρον. τοσούτου
ἀλλήλ' διαφέροντες, κατὰ, οἱ μὲν, πρότορο ἠτήθησαν. οἱ δὲ
ὑπερον. καὶ οἱ μὲν προσάται γεγονῶσι τῆς αἰρέσεως. οἱ δὲ,
ὑπ' ἐκείνου ἐταχθῶσαν. εἰρη δὲ καὶ τὰς αἰτί' εἰπεῖν διὰς
τῆς ἀσε/βείας ὑπέκλυπον, τέτταρ' αὖ ταύτας δέρισκω. φόβον.
χρεῖαν. πολυκρίαν. αἴνοισαν. ὅπου τῶν ἄλλων μετριώτερον. εἴχε
τέως ἀρκεῖ τινὶ τῶν ἀρχιερέων τοῦτο εἰς ἀπολογία τὸ εἰπεῖν
ὅτι ἠγνόησα. κατὰ γὰρ τοῦ δημοσθένους, οὕτων αὐτῶν οὔτε λόγ
οὔτε ἔργον ἔστιν ἠγεσθῆσθαι τῷ γένει. οὔτε τὸ θῆ λυτῷ ἀρξένι,
οὕτως οὐδὲ οἱ προεστώτες τοῦ λαοῦ τὰ αὐτὰ ἀπαιτοῦνται
τοῖς ὑπ' αὐτῶν ἀρτομένοις καὶ τοῖς ποιμαινομένοις. τοῖς
μὲν γὰρ λαϊκοῖς, τάχα αὖ καὶ δοίημεν συγκαταμνην. ἐὰν
ἀγνοήσωσιν ὅτι τὸ ἀντιβεί τοῦ δόγματ'. πολλὰ μὲν γὰρ αὐτοῦς